

# ZAKON

## O NAKNADAMA ZA KORIŠĆENJE JAVNIH DOBARA

### I. OSNOVNE ODREDBE

#### Predmet uređivanja

##### Član 1.

Ovim zakonom uređuju se naknade za korišćenje javnih dobara i naknade koje naplaćuju regulatorna tela (u daljem tekstu: naknada), obveznik plaćanja naknade (u daljem tekstu: obveznik), osnovica i način utvrđivanja visine naknada, raspodela prihoda ostvarenih od naknada, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje i plaćanje naknada.

#### Definicije

##### Član 2.

Pojedini izrazi koje se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) **Naknada** je javni prihod koji se naplaćuje od fizičkog ili pravnog lica za korišćenje određenog javnog dobara;
- 2) **Javno dobro** (u daljem tekstu: dobro) je prirodno ili ljudskim radom stvoreno dobro koje je posebnim ili ovim zakonom utvrđeno kao prirodno bogatstvo, dobro od opšteg interesa ili dobro u opštoj upotrebi;
- 3) **Korišćenje javnog dobra**, u smislu ovog zakona, znači da obveznik naknade:
  - (1) neposredno koristi dobro na osnovu zakona ili ugovora, ili
  - (2) neposredno utiče na raspoloživost, kvalitet ili neku drugu osobinu dobra svojim činjenjem ili nečinjenjem;
- 4) **Obveznik naknade** je fizičko ili pravno lice koje koristi dobro u smislu tačke 3) ovog člana;
- 5) **Osnovica** za utvrđivanje i plaćanje naknade (u daljem tekstu: osnovica) je jedinična količina ili vrednost dobra koje se koristi;
- 6) **Visina naknade** je novčani iznos koji se plaća na osnovicu;
- 7) **Regulatorno telo** je državno telo osnovano posebnim zakonom kojim je utvrđena i njegova nadležnost;
- 8) **Korisnik šuma** jeste pravno lice koje gazduje šumama u državnoj svojini u skladu sa zakonom koji uređuje šume i drugim propisima;
- 9) **Sopstvenik šuma** jeste lice u čijoj se svojini nalaze šume;
- 10) **Korisnik lovišta** je pravno lice kome je dato pravo na gazdovanje lovištem u skladu sa zakonom koji uređuje lovstvo;
- 11) **Lovište** je zaokružena prirodna celina u kojoj postoje uslovi za trajnu zaštitu, upravljanje, lov, korišćenje i unapređivanje populacija divljači u skladu sa zakonom koji uređuje lovstvo;

12) **Lovište posebne namene** je lovište namenjeno za sprovođenje posebnih mera gazdovanja radi očuvanja i usmeravanja razvoja populacije divljači i njenih staništa u skladu sa zakonom koji uređuje lovstvo;

13) **Lovostajem zaštićene vrste divljači** su zaštićene vrste divljači u skladu sa zakonom koji uređuje lovstvo;

14) **Lovna godina** je period od 1. aprila tekuće godine do 31. marta sledeće godine;

15) **Luka** je vodni i sa vodom neposredno povezani kopneni prostor sa objektima namenjenim za pristajanje, sidrenje i zaštitu plovila, kao i ukrcavanje i iskrcavanje putnika i robe u kojoj se obavljaju delatnosti koje su s robom ili ploviлом u neposrednoj ekonomskoj, saobraćajnoj ili tehnološkoj vezi;

16) **Pristanište** je vodni i sa vodom neposredno povezani kopneni prostor sa objektima namenjenim za pristajanje, sidrenje i zaštitu plovila, kao i ukrcavanje i iskrcavanje putnika i robe;

17) **Lučki operater** je pravno lice koje obavlja jednu ili više lučkih delatnosti na osnovu izdatog odobrenja za obavljanje lučke delatnosti;

18) **Javni put** je državni put ili opštinski put i ulica u skladu sa zakonom koji uređuje javne puteve;

19) **Zaštićeno područje** je područje koje je zbog svojih prirodnih osobina proglašeno zaštićenim u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu prirode;

20) **Upravljač zaštićenog područja** je lice koje je u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu prirode određeno da upravlja zaštićenim područjem;

21) **Područje od posebnog interesa** je područje koje je u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu životne sredine utvrđeno kao područje od posebnog državnog interesa u oblasti zaštite životne sredine;

22) **Šuma i šumsko zemljište** je zemljište koje se prema zakonu koji uređuje šume smatra šumom, odnosno šumskim zemljištem;

23) **Osnovna geološka istraživanja** su poslovi od javnog interesa i finansiraju se iz budžeta Republike Srbije u skladu sa zakonom koji uređuje rudarstvo;

24) **Primenjena geološka istraživanja** su istraživanja koja se izvode na osnovu rešenja o odobrenju koje izdaje ministarstvo nadležno za rudarstvo, a po podnetom zahtevu, u skladu sa zakonom koji uređuje rudarstvo;

25) **Javna železnička infrastruktura** je pruga sa svim pripadajućim objektima, postrojenjima, uređajima i slično u funkciji železničkog saobraćaja, koju mogu koristiti svi železnički prevoznici i železnički prevoznici za sopstvene potrebe pod jednakim uslovima u skladu sa zakonom koji uređuje javnu železničku infrastrukturu.

Fizičkim licem, u smislu ovog zakona, smatra se i preduzetnik.

## **Uvođenje naknada**

### **Član 3.**

Naknade za korišćenje javnih dobara se mogu uvoditi samo ovim zakonom.

## **II. VRSTE NAKNADA, OBVEZNICI, OSNOVICA ZA OBRAČUN, VISINA, UTVRĐIVANJE OBAVEZE I OSLOBAĐANJA OD PLAĆANJA NAKNADA**

### **Vrste naknada**

#### **Član 4.**

Ovim zakonom uvode se sledeće naknade, i to:

- 1) naknade za promenu namene poljoprivrednog zemljišta;
- 2) naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta;
- 3) naknada za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači;
- 4) naknade za vode;
- 5) naknada za korišćenje prirodnog lekovitog faktora;
- 6) naknade za geološka istraživanja;
- 7) naknade za korišćenje mineralnih resursa, resursa podzemnih voda, geotermalnih i drugih geoloških resursa i rezervi mineralnih sirovina (u daljem tekstu: naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa);
- 8) naknade za korišćenje radiodifuznog prostora;
- 9) naknade za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža;
- 10) naknade u vazdušnom saobraćaju;
- 11) naknade za korišćenje luka i pristaništa;
- 12) naknade za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu;
- 13) naknade za korišćenje javnih puteva;
- 14) naknada za korišćenje javne železničke infrastrukture;
- 15) naknade za zaštitu životne sredine.

### **Naknade za promenu namene poljoprivrednog zemljišta**

#### **Član 5.**

Naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta u smislu ovog zakona su:

- 1) naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme;
- 2) naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme.

### **Obveznik**

#### **Član 6.**

Obveznik plaćanja naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta iz člana 5. ovog zakona je lice koje je vlasnik, odnosno korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta u skladu sa zakonom kojim se uređuje poljoprivredno zemljište.

Obveznik plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana je i vlasnik, odnosno korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta koje je u skladu sa posebnim zakonom određeno kao građevinsko zemljište, a koje se do privođenja planiranoj nameni, koristi za poljoprivrednu proizvodnju.

### **Osnovica**

#### **Član 7.**

Osnovica za obračun naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta je tržišna vrednost obradivog poljoprivrednog zemljišta čija se namena menja.

Tržišna vrednost iz stava 1. ovog člana je tržišna vrednost obradivog poljoprivrednog zemljišta na dan podnošenja zahteva za promenu njegove namene.

#### ***Visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme***

#### **Član 8.**

Visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme utvrđuje se primenom stope od 50% na osnovicu iz člana 7. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme koju plaća obveznik iz člana 6. stav 2. ovog zakona utvrđuje se primenom stope od 5% na osnovicu iz člana 7. ovog zakona.

#### ***Utvrđivanje obaveze plaćanja naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme***

#### **Član 9.**

Obavezu plaćanja, kao i visinu naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme utvrđuje rešenjem opštinska, odnosno gradska uprava, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika zemljišta ili po nalogu poljoprivrednog inspektora.

Uz zahtev za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme podnosi se:

- 1) dokaz o vlasništvu, odnosno pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta;
- 2) kopija plana katastarske parcele;
- 3) informacija o lokaciji;
- 4) —dokaz o plaćenju administrativnoj taksi.

Naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme plaća se jednokratno za celu građevinsku parcelu, koja je planom predviđena za izgradnju, u roku utvrđenom rešenjem iz stava 1. ovog člana.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Rešenje Ministarstva iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

**Visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme**

**Član 10.**

Visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme utvrđuje se primenom stope od 5% na osnovicu iz člana 7. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme koju plaća obveznik iz člana 6. stav 2. ovog zakona utvrđuje se primenom stope od 2% na osnovicu iz člana 7. ovog zakona.

**Utvrđivanje obaveze plaćanja naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme**

**Član 11.**

Obavezu plaćanja, kao i visinu naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme rešenjem utvrđuje opštinska, odnosno gradska uprava, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika zemljišta ili po nalogu poljoprivrednog inspektora.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana utvrđuje se rok do kada se predmetno zemljište mora osposobiti za poljoprivrednu proizvodnju.

Uz zahtev za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme podnosi se:

- 1) dokaz o vlasništvu, odnosno pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta;
- 2) kopija plana katastarske parcele;
- 3) zapisnik poljoprivrednog inspektora o faktičkom načinu korišćenja poljoprivrednog zemljišta;
- 4) saglasnost ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta u slučajevima u kojima se namena obradivog poljoprivrednog zemljišta menja radi eksploatacije mineralnih sirovina (gline, šljunka, peska, treseta, kamena i dr.), odnosno izvođenja radova na odlaganju jalovine, pepela, šljake i drugih opasnih i štetnih materija na obradivom poljoprivrednom zemljištu na određeno vreme;
- 5) dokaz o plaćenju administrativnoj taksi.

Naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme plaća se godišnje i to prvi put u roku određenom rešenjem iz stava 1. ovog člana, a za ostale godine do 31. januara tekuće godine za tu godinu.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 5. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

**Oslobođenja od plaćanja naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta**

**Član 12.**

Naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta iz člana 5. ovog zakona ne plaćaju se u slučaju:

1) izgradnje ili rekonstrukcije porodične stambene zgrade poljoprivrednog domaćinstva u cilju poboljšanja uslova stanovanja članova tog domaćinstva ili u slučaju prirodnog razdvajanja poljoprivrednog domaćinstva najviše do 200 m<sup>2</sup> stambenog prostora;

2) izgradnje ekonomskih objekata koji se koriste za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, odnosno koji su u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje, a vlasniku je poljoprivreda osnovna delatnost i ako ne poseduje drugo odgovarajuće neobrađivo poljoprivredno zemljište;

3) kada je promena namene, odnosno vrste zemljišta iz poljoprivrednog u građevinsko izvršena na osnovu zakona, planskog dokumenta ili odluke nadležnog organa do 15. jula 1992. godine, odnosno do dana stupanja na snagu Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik RS”, broj 49/92);

4) izgradnje objekata za obrazovanje i zdravstvo, kao i socijalnih ustanova;

5) legalizacije objekata;

6) realizacije projekata za izgradnju objekata od značaja za Republiku Srbiju, u kojima bi obveznik plaćanja bila jedinica lokalne samouprave, autonomna pokrajina ili Republika Srbija;

7) određivanja lokacije za groblje ili proširenje groblja;

8) izgradnje objekata koji služe za odbranu od poplava, za odvodnjavanje i navodnjavanje zemljišta ili za uređenje bujica;

9) regulacije vodotoka u funkciji uređenja poljoprivrednog zemljišta;

10) izgradnje i proširenja poljskih puteva koji doprinose racionalnom korišćenju poljoprivrednog zemljišta;

11) pošumljavanja obradivog poljoprivrednog zemljišta šeste, sedme i osme katastarske klase u slučaju kada je poljoprivrednom osnovom ili projektom rekultivacije utvrđeno da će se to zemljište racionalnije koristiti ako se pošumi;

12) podizanja rasadnika za proizvodnju reproduktivnog materijala voćno-lozних i šumskih drvenastih vrsta;

13) podizanja poljozaštitnih pojaseva;

14) podizanja veštačkih livada i pašnjaka na obradivom poljoprivrednom zemljištu šeste i sedme katastarske klase, kao i kada je poljoprivrednom osnovom ili projektom rekultivacije utvrđeno da će se to zemljište racionalnije koristiti ako se pretvori u veštačke livade i pašnjake;

15) podizanja veštačkih livada i pašnjaka na obradivom poljoprivrednom zemljištu četvrte i pete katastarske klase, kao i za podizanje šuma bez obzira na klasu zemljišta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede.

Objekti koji se koriste za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, odnosno koji su u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje u smislu stava 1. tačka 2) ovog člana su objekti za smeštaj mehanizacije, repromaterijala, smeštaj i čuvanje gotovih poljoprivrednih proizvoda, staje za gajenje stoke, objekti za potrebe gajenja i

prikazivanje starih autohtonih sorti biljnih kultura i rasa domaćih životinja, objekti za gajenje pečurki, puževa i riba (u daljem tekstu: poljoprivredni objekti).

Ispunjenost uslova za oslobađanje plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika zemljišta, rešenjem utvrđuje opštinska, odnosno gradska uprava.

Uz zahtev za oslobađanje plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana vlasnik, odnosno korisnik zemljišta podnosi: dokaz o vlasništvu ili pravu korišćenja obradivog poljoprivrednog zemljišta, kopiju plana katastarske parcele, podatke o površini za koju se vrši promena namene i idejni projekat objekta, a u slučaju izgradnje porodičnog stambenog objekta podatke o uslovima stanovanja i članovima porodičnog domaćinstva i u slučaju kada je promena namene izvršena do dana stupanja na snagu Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik RS”, broj 49/92) kopiju planskog dokumenta ili odluke nadležnog organa.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 5. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### **Naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta**

#### **Član 13.**

Naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta u smislu ovog zakona jesu:

- 1) naknada za promenu namene šuma;
- 2) naknada za korišćenje šuma.

#### ***Naknada za promenu namene šuma i šumskog zemljišta***

#### ***Obveznik***

#### **Član 14.**

Obveznik plaćanja naknade za promenu namene šuma i šumskog zemljišta je podnosilac zahteva za promenu namene šuma i šumskog zemljišta u skladu sa zakonom koji uređuje šume.

#### ***Osnovica***

#### **Član 15.**

Osnovica za obračun naknade za promenu namene šuma i šumskog zemljišta je vrednost šume i šumskog zemljišta čija se namena menja.

Vrednost iz stava 1. ovog člana je tržišna vrednost šume i šumskog zemljišta na dan podnošenja zahteva za promenu njegove namene.

Vlada bliže propisuje način utvrđivanja vrednosti šuma i šumskog zemljišta iz stava 1. ovog člana na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za šumarstvo.

#### ***Visina naknade***

#### **Član 16.**

Visina naknade za promenu namene šuma i šumskog zemljišta utvrđuje se kao petostruka vrednost osnovice iz člana 15. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako se promena namene šuma vrši radi izgradnje višenamenskih brana sa akumulacijama, visina naknade za promenu namene šuma utvrđuje se u visini vrednosti šume i šumskog zemljišta čija se namena menja.

### ***Utvrđivanje obaveze***

#### **Član 17.**

Obavezu plaćanja, kao i visinu naknade za promenu namene šuma i šumskog zemljišta rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za šumarstvo, a na zahtev zainteresovanog lica ili na osnovu inspekcijskog nadzora.

Naknada za promenu namene šuma i šumskog zemljišta plaća se jednokratno u roku utvrđenom u rešenju iz stava 1. ovog člana.

### ***Naknada za korišćenje šuma***

#### ***Obveznik***

#### **Član 18.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje šuma je korisnik, odnosno sopstvenik šuma u skladu sa zakonom koji uređuje šume.

#### ***Osnovica***

#### **Član 19.**

Osnovicu za obračun naknade za korišćenje šuma čini tržišna vrednost posečenog drveta na šumskom kamionskom putu.

Tržišna vrednost posečenog drveta iz stava 1. ovog člana jeste cena po jedinici mere koju ostvaruje korisnik šuma.

#### ***Visina naknade***

#### **Član 20.**

Visina naknade za korišćenje šuma utvrđuje se primenom stope od 3% na osnovicu iz člana 19. stav 1. ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana visina naknade za korišćenje šuma u svojini fizičkih lica utvrđuje se primenom stope od 5%.

### ***Utvrđivanje i plaćanje obaveze za obveznike - pravna lica***

#### **Član 21.**

Obveznik iz člana 18. ovog zakona koji je pravno lice sam vrši obračun i uplatu naknade za korišćenje šuma do 15. u mesecu za prethodni mesec.

### ***Utvrđivanje i plaćanje obaveze za obveznike - fizička lica***

#### **Član 22.**

Obračun i utvrđivanje visine naknade za korišćenje šuma obvezniku koji je fizičko lice utvrđuje lice koje ima ovlašćenje za obavljanje postupka odabiranja, obeležavanja i evidentiranja stabala za seču u skladu sa zakonom koji uređuje šume.



Naknada za korišćenje šuma iz stava 1. ovog člana plaća se jednokratno u roku koji je prilikom obračuna utvrdilo lice iz stava 1. ovog člana.

### **Naknada za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači**

#### ***Obveznik***

#### **Član 23.**

Obveznik naknade za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači je korisnik lovišta.

#### ***Osnovica***

#### **Član 24.**

Osnovica za obračun naknade za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači je vrednost planiranog odstrela lovostajem zaštićenih vrsta divljači, osim vrednosti planiranog odstrela fazana, za tekuću lovnu godinu, utvrđenog u skladu sa zakonom koji uređuje lovstvo.

Osnovicu iz stava 1. ovog člana propisuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za lovstvo.

#### ***Visina naknade***

#### **Član 25.**

Visina naknade za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači utvrđuje se primenom odgovarajućih stopa na osnovicu iz člana 24. ovog zakona, i to:

- 1) za lovišta posebne namene primenom stope od 5%;
- 2) za ostala lovišta primenom stope od 10%.

#### ***Utvrđivanje obaveze***

#### **Član 26.**

Korisnik lovišta sam utvrđuje obavezu plaćanja naknade za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači na godišnjem nivou, a na osnovu planiranog odstrela iz planskog dokumenta za tekuću lovnu godinu.

Korisnik lovišta dužan je da 30% naknade iz stava 1. ovog člana uplati najkasnije do 15. aprila, a 70% najkasnije do 31. decembra tekuće lovne godine.

### **Naknade za vode**

#### **Član 27.**

Naknade za vode, u smislu ovog zakona, su:

- 1) naknada za korišćenje vodnog dobra;
- 2) naknada za ispuštenu vodu;
- 3) naknada za zagađivanje voda;
- 4) naknada za odvodnjavanje;
- 5) naknada za korišćenje vodnih objekata i sistema.

## **Referentna cena vode**

### **Član 28.**

Referentna cena vode utvrđuje se na osnovu operativnih troškova snabdevanja vodom za piće sistemom javnog vodovoda i operativnih troškova sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda sistemom javne kanalizacije, kao i troškova održavanja i amortizacije vodnih objekata za snabdevanje vodom za piće i sanitarno-higijenske potrebe i vodnih objekata za sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda i zaštitu voda u smislu zakona koji uređuje vode.

Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede:

- 1) utvrđuje metodologiju za obračun cene snabdevanja vodom za piće sistemom javnog vodovoda i cene sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda sistemom javne kanalizacije;
- 2) bliže utvrđuje kriterijume za određivanje referentne cene vode iz stava 1. ovog člana;
- 3) određuje referentnu cenu vode.

## ***Naknada za korišćenje vodnog dobra***

### ***Obveznik***

### **Član 29.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje vodnog dobra je korisnik voda i vodnog zemljišta u skladu sa zakonom koji uređuje vode, a koji:

- 1) vodu zahvaćenu iz površinskih i podzemnih voda koristi za piće, navodnjavanje, pogonske, tehnološke, komunalne i druge namene;
- 2) koristi termalne vode;
- 3) koristi vodu za uzgoj riba u ribnjacima;
- 4) vrši snabdevanje vodom za piće sistemom javnog vodovoda;
- 5) zahvata vodu radi flaširanja, odnosno korišćenja u finalnom proizvodu;
- 6) koristi vodu za proizvodnju električne energije za prodaju ili za sopstvene potrebe;
- 7) koristi vodu za pogon postrojenja;
- 8) koristi vodu za rad toplana;
- 9) eksploatiše rečne nanose iz ležišta na vodnom zemljištu i na područjima ugroženim erozijom;
- 10) koristi vodno zemljište za obavljanje privredne delatnosti (deponije, tvarišta i drugo);
- 11) koristi vodno telo površinske vode za boravak i vodno zemljište za privez plovnog objekta, uključujući i ugostiteljski objekat na plovećem objektu;
- 12) koristi vodno zemljište za sport, rekreaciju i turizam.

## **Oslobođenja od plaćanja**

### **Član 30.**

Naknada za korišćenje vodnog dobra ne plaća se za:

- 1) opšte korišćenje voda u smislu zakona koji uređuje vode;
- 2) korišćenje vodnog zemljišta za:
  - (1) održavanje rečnih korita i obala vodotoka,
  - (2) izgradnju i održavanje vodnih objekata za uređenje vodotoka i zaštitu od štetnog dejstva voda, u javnoj svojini,
  - (3) izgradnju objekata namenjenih odbrani države i javnoj bezbednosti,
  - (4) eksploataciju rečnih nanosa pri radovima na uređenju vodotoka koje vrši javno vodoprivredno preduzeće, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave, a koji se koristi za namene iz tačke 2) podtačka (2) ovog člana.

## **Osnovice**

### **Član 31.**

Osnovice za obračun naknade za korišćenje vodnog dobra su:

- 1) količina (m<sup>3</sup>) i kvalitet zahvaćene vode za namene iz člana 29. stav 1. tač. 1) do 5) ovog zakona gde postoje uređaji za merenje količine zahvaćene vode;
- 2) prodana količina flaširane vode, odnosno količina vode u proizvodu za namene iz člana 29. tačka 5) ako ne postoje uređaji za merenje zahvaćene vode;
- 3) površina (ha) poljoprivrednog zemljišta koja se navodnjava, gde ne postoji mogućnost merenja količine isporučene vode;
- 4) površina (ha) toplovodnih ribnjaka, odnosno protok vode (m<sup>3</sup>) kod hladnovodnih ribnjaka za komercijalni uzgoj ribe, gde ne postoji mogućnost merenja količine isporučene vode;
- 5) količina proizvedene električne energije (kWh) na pragu hidroelektrane ili termoelektrane za korišćenje vode za proizvodnju električne energije za prodaju ili za sopstvene potrebe;
- 6) snaga postrojenja (kW) za korišćenje vode za pogon drugih postrojenja;
- 7) količina (m<sup>3</sup>) izvađenog materijala;
- 8) površina (m<sup>2</sup>) korišćenog vodnog tela površinske vode i vodnog zemljišta za namene iz člana 29. stav 1. tač. 10) do 12) ovog zakona.

## **Visina naknade**

### **Član 32.**

Visinu naknade za korišćenje vodnog dobra utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede.

Visina naknade za korišćenje vodnog dobra za namene iz člana 29. tačka 5) koja se naplaćuje na osnovicu iz člana 31. tačka 2) ovog zakona kada ne postoje uređaji za merenje zahvaćene vode utvrđuje se kao dvostruki iznos naknade za ove namene koji se naplaćuje na osnovicu iz člana 31. tačka 1) ovog zakona kada postoje uređaji za merenje zahvaćene vode.

Naknada za korišćenje vodnog dobra za namene iz člana 29. tačka 9) ovog zakona može se utvrditi u različitom iznosu u zavisnosti od vrste ležišta (rečno korito, sprud u rečnom koritu, inundacija, starača, područje ugroženo erozijom i drugo).

Naknada za korišćenje vodnog dobra za namene iz člana 29. tačka 11) ovog zakona može se utvrditi u različitom iznosu u zavisnosti od vrste plovnog objekta i kategorije površinskih voda.

Iznos naknade za korišćenje vode za navodnjavanje umanjuje se za 50%, ako je obveznik objekat za navodnjavanje izgradio sopstvenim sredstvima, u skladu sa odredbama zakona koji uređuje vode.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 33.**

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje vodnog dobra za namene iz člana 29. tač. 1) do 8) ovog zakona obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, ako je vodno dobro koje se koristi na teritoriji autonomne pokrajine.

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje vodnog dobra za namene iz člana 29. tač. 9) do 12) ovog zakona obvezniku utvrđuje organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove finansija.

Ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, ako je vodno dobro koje se koristi na teritoriji autonomne pokrajine, dužno je da jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se koristi vodno dobro za namene iz člana 29. tačka 9) dostavi podatke o obveznicima koji su dobili saglasnost za korišćenje vodnog dobra za ove namene u skladu sa zakonom koji uređuje vode najkasnije u roku od 7 dana po izdavanju saglasnosti.

Na rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### **Naknada za ispuštenu vodu**

#### **Obveznik**

#### **Član 34.**

Obveznik plaćanja naknade za ispuštenu vodu je lice koje:

- 1) ispušta otpadne vode u sopstvenu kanalizaciju, vodotok, kanal, jezero, akumulaciju i slično;
- 2) vrši sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih i atmosferskih voda sistemom javne kanalizacije;
- 3) proizvodi električnu energiju u termoelektranama sa otvorenim - protočnim sistemom za hlađenje.

#### **Osnovica**

#### **Član 35.**

Osnovica za obračun naknade za ispuštenu vodu je količina (m<sup>3</sup>) ispuštene otpadne vode.

Izuzetno od stava 1. ovog člana ako obveznik naknade za ispuštenu vodu iz člana 34. tačka 3) ovog zakona nema merne uređaje za količinu ispuštene vode, osnovica naknade je količina proizvedene električne energije (kWh).

### **Visina naknade**

#### **Član 36.**

Visinu naknade za ispuštenu vodu utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede.

Visina naknade za ispuštenu vodu zavisi od vrste ispuštene vode, a ako je recipijent zaštićena oblast u smislu zakona kojim se uređuju vode, naknada za ispuštenu vodu utvrđuje se u višem iznosu.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 37.**

Obavezu plaćanja naknade za ispuštenu vodu obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine kada se naknada plaća za ispuštanje vode na teritoriji autonomne pokrajine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### **Ukupna visina naknade za korišćenje vodnog dobra i naknade za ispuštenu vodu**

#### **Član 38.**

Zbir naknade za korišćenje vodnog dobra, koju plaća lice koje vrši snabdevanje vodom za piće sistemom javnog vodovoda i naknade za ispuštenu vodu, koju plaća lice koje vrši sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih i atmosferskih voda sistemom javne kanalizacije, ne može biti manji od 10% utvrđene referentne cene vode.

Vlada utvrđuje dužinu prelaznog perioda u kojem će se zbir naknada iz stava 1. ovog člana postupno povećavati tako da dostigne minimalni iznos iz stava 1. ovog člana na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede.

Do određivanja referentne cene vode lice koje vrši snabdevanje vodom za piće sistemom javnog vodovoda plaća naknadu za korišćenje vode prema količini ( $m^3$ ) i kvalitetu zahvaćene vode, a lice koje vrši sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih i atmosferskih voda sistemom javne kanalizacije plaća naknadu za ispuštenu vodu prema količini ( $m^3$ ) i vrsti ispuštene otpadne vode.

### **Naknada za zagađivanje voda**

#### **Obveznik**

#### **Član 39.**

Obveznik plaćanja naknade za zagađivanje voda je fizičko ili pravno lice koje:

- 1) je vlasnik plovnog objekta;

- 2) ispušta otpadne vode u sopstvenu kanalizaciju, vodotok, kanale, jezero, akumulaciju i slično;
- 3) vrši sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih i atmosferskih voda sistemom javne kanalizacije;
- 4) ispušta na poljoprivredno, građevinsko ili šumsko zemljište zagađujuće supstance koje na neposredan ili posredan način zagađuju vode;
- 5) proizvodi, odnosno uvozi đubriva i hemijska sredstva za zaštitu bilja i uništavanje korova, kao i deterdžente na bazi fosfata.

### **Osnovica**

#### **Član 40.**

Osnovica za obračun naknade za zagađivanje voda je:

- 1) nosivost (t) i snaga (kW) motora koji se koristi za pogon plovnog objekta za obveznika iz člana 39. tačka 1);
- 2) količina emisije zagađenja za obveznika iz člana 39. tač. 2) do 4) ovog zakona;
- 3) proizvedena, odnosno uvezena količina (kg) đubriva i hemijskih sredstava za zaštitu bilja i uništavanje korova, kao i deterdženata na bazi fosfata za obveznika iz člana 39. tačka 5) ovog zakona.

### **Visina naknade**

#### **Član 41.**

Visinu naknade za zagađivanje voda utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Visina naknade za zagađivanje voda za obveznike iz člana 39. tač. 2) do 4) ovog zakona utvrđuje se u zavisnosti od vrste i osobina emisije iz izvora zagađivanja.

Naknada za zagađivanje voda uvećava se slučaju da je recipijent zaštićena oblast utvrđena u skladu sa zakonom koji uređuje vode.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 42.**

Obavezu plaćanja naknade za zagađivanje voda obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, visinu naknade za zagađivanje voda koju plaća vlasnik plovnog objekta iz člana 39. tačka 1) ovog zakona, utvrđuje organ nadležan za registraciju plovnog objekta, u skladu sa aktom Vlade iz člana 41. stav 1. ovog zakona.

Obveznik iz stava 4. ovog člana naknadu za zagađivanje voda plaća jednom godišnje prilikom registracije plovnog objekta.

## ***Ukupna visina naknade za ispuštenu vodu i naknade za zagađivanje voda***

### **Član 43.**

Lice koje ispušta otpadne vode u sopstvenu kanalizaciju, vodotok, kanal, jezero, akumulaciju i slično plaća naknadu za ispuštenu vodu i naknadu za zagađivanje voda čija visina u zbiru ne može biti manja od cene prečišćavanja otpadnih voda do nivoa koji odgovara graničnim vrednostima emisije.

Vlada utvrđuje dinamiku za dostizanje visine naknade za ispuštenu vodu i naknade za zagađivanje voda za obveznike iz stava 1. ovog člana na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede.

## ***Naknada za odvodnjavanje***

### ***Obveznik***

### **Član 44.**

Obveznik plaćanja naknade za odvodnjavanje je vlasnik, odnosno korisnik zemljišta, objekata, ili infrastrukture koje se nalazi na melioracionom području određenom u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode, i to vlasnik ili korisnik:

- 1) poljoprivrednog, šumskog i građevinskog zemljišta;
- 2) objekta, odnosno prostora namenjenog za obavljanje privredne i druge delatnosti, izuzev ako je odvođenje voda uređeno sistemom atmosferske kanalizacije;
- 3) stambenog objekta, izuzev ako je odvođenje voda uređeno sistemom atmosferske kanalizacije;
- 4) saobraćajne infrastrukture (puteva, železnica, luka, pristaništa, aerodroma i drugo), izuzev ako je odvođenje voda uređeno sistemom atmosferske kanalizacije ili na drugi način;
- 5) dobara u opštoj upotrebi (parkovi, trgovi, ulice i drugo), izuzev ako je odvođenje voda uređeno sistemom atmosferske kanalizacije ili na drugi način.

## ***Oslobođenja od plaćanja***

### **Član 45.**

Naknada za odvodnjavanje ne plaća se za poljoprivredno zemljište za koje se plaća naknada za korišćenje vode za navodnjavanje.

Ako je proglašena elementarna nepogoda, Vlada može doneti odluku kojom se obveznik iz člana 44. tačka 1) ovog zakona oslobađa obaveze plaćanja naknade za odvodnjavanje na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede.

## ***Osnovica***

### **Član 46.**

Osnovica za obračun naknade za odvodnjavanje je:

- 1) površina (ha) poljoprivrednog, šumskog i građevinskog zemljišta;
- 2) površina (ha) objekata saobraćajne infrastrukture i drugih dobara u opštoj upotrebi;

3) površina (m<sup>2</sup>) građevinskog zemljišta pod stambenim i poslovnim objektima.

U osnovicu za plaćanje naknade za odvodnjavanje za građevinsko zemljište ne ulazi površina pod poslovnim i stambenim objektima, ako se plaća naknada za odvodnjavanje za poslovni, odnosno stambeni objekat.

### **Visina naknade**

#### **Član 47.**

Visinu naknade za odvodnjavanje utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede, a na osnovu godišnjeg obračuna troškova upravljanja i održavanja sistema za odvodnjavanje na meliracionom području.

Visina naknade za odvodnjavanje umanjuje se za 50% ako je obveznik objekat detaljne kanalske mreže, u smislu zakona koji uređuje vode, izgradio sopstvenim sredstvima, u skladu sa odredbama tog zakona.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 48.**

Obavezu plaćanja naknade za odvodnjavanje obvezniku - pravnom licu rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

Obavezu plaćanja naknade za odvodnjavanje obvezniku - fizičkom licu rešenjem utvrđuje Poreska uprava Republike Srbije.

Rešenje iz st. 1. i 2. dostavlja se obvezniku najkasnije do 30. novembra tekuće godine za narednu godinu.

Ako nadležni organ ne dostavi rešenje u roku iz stava 3. ovog člana obveznik plaća naknadu za odvodnjavanje u narednoj godini u iznosu utvrđenom za tekuću godinu.

Na rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 5. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Organizacija nadležna za vođenje evidencije o nepokretnostima i pravima na njima dužna je da organima iz st. 1. i 2. ovog člana dostavlja, na njihov zahtev, bez naknade, ažurne podatke o zemljištu i vlasnicima, odnosno korisnicima zemljišta i drugih nepokretnosti iz člana 44. tač. 1), 4) i 5) ovog zakona, radi utvrđivanja obaveze plaćanja naknade za odvodnjavanje.

Organ koji obavlja poslove utvrđivanja i obračunavanja poreza na imovinu u jedinici lokalne samouprave dužan je da organima iz st. 1. i 2. ovog člana dostavlja, na njihov zahtev, bez naknade, podatke o površini stambenog i poslovnog prostora, radi utvrđivanja obaveze plaćanja naknade za odvodnjavanje za obveznike iz člana 44. tač. 2) i 3) ovog zakona.



## ***Naknada za korišćenje vodnih objekata i sistema***

### ***Obveznik***

#### **Član 49.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema je lice koje koristi vodne objekte i sisteme u javnoj svojini za:

- 1) navodnjavanje i snabdevanje vodom;
- 2) prijem i odvođenje otpadnih voda;
- 3) plovidbu kanalima i druge namene.

Obveznik iz stava 1. ovog člana je:

1) vlasnik, odnosno korisnik poljoprivrednog i šumskog zemljišta, industrijskih i drugih objekata koji vodne objekte i sisteme koriste za navodnjavanje, industriju i druge potrebe;

2) lice koje vodne objekte i sisteme koristi za odvođenje otpadnih voda iz industrijskih i drugih objekata, kao i plovidbu kanalima i druge namene.

### ***Osnovica***

#### **Član 50.**

Osnovica za obračun naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini je:

1) za navodnjavanje, snabdevanje vodom industrije, ribnjaka i drugih korisnika:

(1) instalisani kapacitet obveznika naknade i to (l/s) instalisanog kapaciteta u industriji, odnosno površina (ha) za navodnjavanje i ribnjake,

(2) angažovani kapaciteti, odnosno preuzeta količina vode (m<sup>3</sup>) ako postoje uređaji za merenje količine isporučene vode,

(3) angažovani kapacitet, odnosno maksimalna godišnja količina vode koju može zahvatiti svojim instalisanim kapacitetom, u slučaju industrije i drugih korisnika, ako ne postoje uređaji za merenje količine isporučene vode,

(4) angažovani kapacitet, odnosno površina koja se navodnjava, u slučaju korišćenja vode za navodnjavanje, ako ne postoje uređaji za merenje količine isporučene vode;

2) za odvođenje otpadnih voda iz industrijskih i drugih objekata:

(1) količina (m<sup>3</sup>) ispuštene otpadne vode ako postoji uređaj za merenje količine ispuštene otpadne vode,

(2) količina zahvaćene vode (m<sup>3</sup>) ako ne postoji uređaj za merenje količine ispuštene otpadne vode,

(3) maksimalni instalisani vodozahvatni kapacitet ako ne postoji uređaj za merenje količine zahvaćene vode;

3) za plovidbu kanalima, nosivost (t) i snaga (kW) plovnog objekta.

### **Visina naknade**

#### **Član 51.**

Visinu naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove vodoprivrede, a na osnovu godišnjeg obračuna troškova upravljanja i održavanja ovih objekata i sistema.

Visina naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini za odvođenje otpadnih voda utvrđuje se i u zavisnosti od kvaliteta i načina odvođenja otpadne vode.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 52.**

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ako se vodni objekti i sistemi nalaze na teritoriji autonomne pokrajine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### **Naknada za korišćenje prirodnog lekovitog faktora**

#### **Obveznik**

#### **Član 53.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora je lice koje je u skladu sa zakonom koji uređuje banje dobilo pravo da koristi prirodni lekoviti faktor u banji (termalna i mineralna voda, gas i lekovito blato).

#### **Osnovica**

#### **Član 54.**

Osnovica za obračun naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora je količina (m<sup>3</sup>) iskorišćenog prirodnog lekovitog faktora.

### **Visina naknade**

#### **Član 55.**

Visinu naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove turizma.

Visina naknade iz stava 1. ovog člana utvrđuje se posebno za svako područje koje je u skladu sa zakonom koji uređuje banje utvrđeno kao banja.

Visina naknade iz stava 2. ovog člana umanjuje se za 50% ako je korisnik prirodnog lekovitog faktora javna zdravstvena ustanova.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 56.**

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora obvezniku rešenjem utvrđuje organ jedinice lokalne samouprave nadležan za finansije.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### **Naknade za geološka istraživanja**

#### **Član 57.**

Naknade za geološka istraživanja u smislu ovog zakona su:

1) naknada za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja koja su finansirana iz budžeta Republike Srbije, odnosno drugih izvora javnih sredstava (u daljem tekstu: naknada za korišćenje podataka osnovnih geoloških istraživanja);

2) naknada za primenjena geološka istraživanja.

#### ***Naknada za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja***

##### ***Obveznik***

#### **Član 58.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja je korisnik ovih podataka i dokumentacije.

##### ***Osnovica***

#### **Član 59.**

Osnovica za obračun naknade za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja je valorizovana stvarna vrednost izvedenih istraživanja na određenom istražnom prostoru.

Valorizovana vrednost iz stava 1. ovog člana utvrđuje se primenom koeficijenta godišnjeg rasta potrošačkih cena na stvarnu vrednost izvršenih istraživanja u periodu koji počinje godinom u kojoj je osnovno geološko istraživanje izvršeno a završava se godinom u kojoj je obveznik iz člana 58. ovog zakona podneo zahtev za korišćenje podataka.

##### ***Visina naknade***

#### **Član 60.**

Visina naknade za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja iznosi 5% vrednosti osnovice iz člana 59. ovog zakona.

### ***Utvrđivanje obaveze***

#### **Član 61.**

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za geološka istraživanja.

### ***Naknada za primenjena geološka istraživanja***

#### ***Obveznik***

#### **Član 62.**

Obveznik plaćanja naknade za primenjena geološka istraživanja je lice kome je nadležni organ odobrio izvođenje geoloških istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa, u skladu sa zakonom koji uređuje geološka istraživanja.

#### ***Osnovica***

#### **Član 63.**

Osnovica za obračun naknade za primenjena geološka istraživanja je kvadratni kilometar istražnog prostora.

#### ***Visina naknade***

#### **Član 64.**

Visinu naknade za primenjena geološka istraživanja utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za geološka istraživanja.

Visina naknade iz stava 1. ovog člana određuje se u zavisnosti od vrste mineralnih i drugih geoloških resursa, stepena istraženosti terena, procenjene rudne potencijalnosti istražnog prostora i slično, a ne može biti veća od 12.000 dinara po kilometru kvadratnom istražnog prostora.

Iznos iz stava 2. ovog člana usklađuje se sa indeksom rasta potrošačkih cena.

Usklađeni iznos naknade iz stava 3. ovog člana za narednu godinu dobija se primenom indeksa rasta potrošačkih cena u periodu od 30. septembra prethodne do 30. septembra tekuće godine, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, na iznos naknade u tekućoj godini.

Usklađen iznos naknade iz stava 4. ovog člana objavljuje ministarstvo nadležno za geološka istraživanja najkasnije do 31. oktobra tekuće za narednu godinu.

### ***Utvrđivanje obaveze***

#### **Član 65.**

Obavezu plaćanja naknade za primenjena geološka istraživanja obvezniku rešenjem utvrđuje organ koji je u skladu sa zakonom koji uređuje geološka istraživanja nadležan da izdaje odobrenja za primenjena geološka istraživanja.

## **Naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa**

### **Član 66.**

Naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa u smislu ovog zakona su:

- 1) naknada za korišćenje svih vrsta uglja i uljnih škriljaca;
- 2) naknada za korišćenje ugljovodonika u tečnom i gasovitom stanju (nafta i gas) i ostalih prirodnih gasova;
- 3) naknada za korišćenje radioaktivnih sirovina;
- 4) naknada za korišćenje svih metaličnih sirovina;
- 5) naknada za korišćenje tehnogenih sirovina koje su rezultat eksploatacije i prerade mineralnih sirovina;
- 6) naknada za korišćenje nemetalčnih sirovina;
- 7) naknada za korišćenje nemetalčnih sirovina za dobijanje građevinskog materijala (laporac, krečnjak, glina, pesak, šljunak, tehničko-građevinski i arhitektonsko-građevinski kamen i dr.);
- 8) naknada za korišćenje svih vrsta soli i sonih voda;
- 9) naknada za korišćenje podzemnih voda iz kojih se dobijaju korisne mineralne sirovine, kao i podzemnih voda vezanih za rudarsku tehnologiju i gasove koji se sa njima javljaju;
- 10) naknada za korišćenje geotermalne energije.

### **Obveznik**

### **Član 67.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina je lice kojem je u skladu sa zakonom koji uređuje rudarstvo odobreno korišćenje mineralnih sirovina iz člana 66. ovog zakona.

### ***Oslobođenja od plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina***

### **Član 68.**

Za uzorke mineralnih sirovina koji se koriste za tehničko-tehnološka ispitivanja u industrijskim uslovima u skladu sa zakonom koji uređuje rudarstvo ne plaća se naknada za korišćenje mineralnih sirovina.

### **Osnovica**

### **Član 69.**

Osnovica za obračun naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa je količina izvađene, odnosno zahvaćene mineralne sirovine, i količina poluproizvoda (koncentrata) ili gotovih proizvoda koji se dobijaju preradom mineralnih sirovina, i to:

- 1) tona za mineralne sirovine u čvrstom stanju;
- 2) tona za poluproizvode (koncentrata);
- 3) tona za gotove proizvode;

4) kubni metar za mineralne sirovine i geotermalne resurse u tečnom i gasovitom stanju.

### **Visina naknada**

#### **Član 70.**

Visinu naknada za korišćenje mineralnih sirovina utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove rudarstva.

Visina naknada iz stava 1. utvrđuje se prema vrsti mineralne sirovine, a u slučaju sledećih mineralnih sirovina ne može biti veća od:

- 1) za sve vrste uglja i uljnih škriljaca 5% tržišne cene mineralne sirovine;
- 2) za ugljovodonike u tečnom i gasovitom stanju (nafta i gas) i ostale prirodne gasove:
  - u 2014. godini, 5% tržišne cene mineralne sirovine,
  - u 2015. godini, 6,5% tržišne cene mineralne sirovine,
  - u 2016. godini i dalje, 8% tržišne cene mineralne sirovine
- 3) za radioaktivne sirovine 5% tržišne cene mineralne sirovine;
- 4) za sve metalne sirovine 5% tržišne cene za gotove proizvode (iz topionice ili rafinerije), ili 6% tržišne cene gotovog proizvoda koji je sadržan u poluproizvodu (koncentratu) ili 7% tržišne cene gotovog proizvoda koji je sadržan u mineralnoj sirovini;
- 5) za tehnogene sirovine koje su rezultat eksploatacije i prerade mineralnih sirovina 1% tržišne cene mineralne sirovine;
- 6) za sve nemetalne sirovine 5% tržišne cene za gotove proizvode;
- 7) za sve vrste soli i sonih voda 1% tržišne cene mineralne sirovine;
- 8) za podzemne vode iz kojih se dobijaju korisne mineralne sirovine, kao i podzemne vode vezane za rudarsku tehnologiju i gasove koji se sa njima javljaju 3% tržišne cene mineralne sirovine ;
- 9) za geotermalnu energiju 4% tržišne cene mineralne sirovine.

Tržišna cena iz stava 2. ovog člana je prosečna cena mineralne sirovine, poluproizvoda ili gotovih proizvoda u periodu od tri kalendarska meseca koji prethode mesecu u kojem se utvrđuje visina naknade, koja je za:

1) mineralne sirovine iz stava 2. tač. 1) do 3) i tač. 6) do 9) ovog člana ostvarena na tržištu Republike Srbije, i/ili na odgovarajućem referentnom svetskom tržištu;

2) za metalne mineralne sirovine i tehnogene sirovine nastale od metalnih sirovina iz stava 2. tač. 4) i 5) postignuta na Londonskoj berzi metala.

Ministar i ministar nadležan za rudarstvo objaviće listu referentnih tržišta za sve mineralne sirovine iz stava 2. tač. 1) do 3) i tač. 6) do 9) ovog člana.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 71.**

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina obvezniku rešenjem utvrđuje organ koji je u skladu sa propisima koji uređuju rudarstvo nadležan

da izdaje odobrenja na osnovu kojih se mineralne sirovine i geotermalni resursi koriste.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### **Naknade za korišćenje radiodifuznog prostora**

#### **Član 72.**

Naknade za korišćenje radiodifuznog prostora u smislu ovog zakona su:

- 1) naknada za emitovanje programa;
- 2) naknada za javni radiodifuzni servis.

Obveznici plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana, osnovica i način utvrđivanja visine naknade, njihovo plaćanje, raspodela i namena ostvarenih prihoda, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje i naplatu ovih naknada utvrđuju se zakonom kojim se uređuje radiodifuzija i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Za korišćenje radiodifuznog prostora ne mogu se uvoditi druge naknade izuzev naknada iz stava 1. ovog člana.

### **Naknade za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža**

#### **Član 73.**

Naknade za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža u smislu ovog zakona su:

- 1) naknada za korišćenje numeracije;
- 2) naknada za korišćenje radio-frekvencija;
- 3) naknada za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija.

Obveznici plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana, osnovica i način utvrđivanja visine naknade, njihovo plaćanje, raspodela i namena ostvarenih prihoda, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje i naplatu ovih naknada utvrđuju se zakonom kojim se uređuju elektronske komunikacije i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža ne mogu se uvoditi druge naknade izuzev naknada iz stava 1. ovog člana.

### **Naknade u vazдушnom saobraćaju**

#### **Član 74.**

Naknade u vazдушnom saobraćaju u smislu ovog zakona su:

- 1) naknada za unapređenje vazdušnog saobraćaja koju plaćaju svi putnici u javnom avio-prevozu u odlasku, posredstvom operatera aerodroma;
- 2) naknade za unapređenje vazdušnog saobraćaja koju plaćaju korisnici vazduhoplova po toni prevezene pošte i robe u avio-prevozu u odlasku, posredstvom operatera aerodroma.

Obveznici plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana, osnovica i način utvrđivanja visine naknade, njihovo plaćanje, raspodela i namena ostvarenih prihoda, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje i naplatu ovih naknada, utvrđuju se

zakonom kojim se uređuje vazdušni saobraćaj i propisima donetim na osnovu tog zakona.

U vazdušnom saobraćaju ne mogu se uvoditi druge naknade izuzev naknada iz stava 1. ovog člana i naknada utvrđenih međunarodnim sporazumima.

### **Naknade za korišćenje luka i pristaništa**

#### **Član 75.**

Naknade za korišćenje luka i pristaništa u smislu ovog zakona su:

- 1) naknada za upotrebu obale;
- 2) naknada za pristajanje;
- 3) ležarina;
- 4) naknada za navigacionu signalizaciju;
- 5) naknada za operativnu upotrebu luke, odnosno pristaništa;
- 6) naknada za korišćenje lučke drumske i železničke infrastrukture.

#### ***Naknada za upotrebu obale***

##### ***Obveznik***

#### **Član 76.**

Obveznik plaćanja naknade za upotrebu obale je primalac ili krcatelj čiji se teret ukrcava ili iskrcava u luci, odnosno pristaništu.

U slučaju prevoza putnika, obveznik naknade za upotrebu obale je putnik.

##### ***Osnovica***

#### **Član 77.**

Osnovica za obračun naknade za upotrebu obale je tona ukrcanog, odnosno iskrcanog tereta i namena tereta (uvoz, izvoz, domaći saobraćaj).

U slučaju prevoza putnika, osnovica naknade za upotrebu obale je broj putnika koje je brod ovlašćen da prevozi na osnovu svedočanstva o sposobnosti broda za prevoz putnika.

#### ***Naknada za pristajanje***

##### ***Obveznik***

#### **Član 78.**

Obveznik plaćanja naknade za pristajanje uz operativnu obalu ili pristan je plovilo koje koristi luku, odnosno pristanište u svrhu ukrcavanja ili iskrcavanja putnika ili tereta.

##### ***Osnovica***

#### **Član 79.**

Osnovica za obračun naknade za pristajanje jedužni metar plovila, odnosno nosivost plovila, kao i vreme provedeno u luci na ukrcavanju i/ili iskrcavanju tereta ili putnika.



**Ležarina**

**Obveznik**

**Član 80.**

Obveznik plaćanja ležarine je plovilo koje koristi luku, odnosno pristanište u bilo koju drugu svrhu različitu od one za koju se plaća naknada za upotrebu obale.

**Osnovica**

**Član 81.**

Osnovica za obračun ležarine je nosivost i vrsta plovila, kao i vreme provedeno u luci ili pristaništu.

***Naknada za lučku navigacionu signalizaciju***

**Obveznik**

**Član 82.**

Obveznik plaćanja naknade za lučku navigacionu signalizaciju je plovilo koje uplovljava, odnosno isplovljava iz luke, odnosno pristaništa.

**Osnovica**

**Član 83.**

Osnovica za obračun naknade za lučku navigacionu signalizaciju je vrsta i nosivost plovila.

***Naknada za operativnu upotrebu luke, odnosno pristaništa***

**Obveznik**

**Član 84.**

Obveznik plaćanja naknade za operativnu upotrebu luke, odnosno pristaništa je lučki operater koji koristi luku, odnosno pristanište na osnovu odobrenja za obavljanje lučke delatnosti, izdatog od strane regulatornog tela nadležnog za upravljanje lukama.

**Osnovica**

**Član 85.**

Osnovica za obračun naknade za operativnu upotrebu luke, odnosno pristaništa je tržišna vrednost lučkog zemljišta koje čini konkretno lučko područje na dan pokretanja postupka za javno prikupljanje ponuda od strane regulatornog tela za upravljanje lukama, uvećana za koeficijent koji se određuje prema položaju luke, odnosno pristaništa na mreži unutrašnjih vodnih puteva Republike Srbije i infrastrukturne povezanosti sa drugim vidovima transporta.

Pored vrednosti iz stava 1. ovog člana prilikom utvrđivanja osnovice uzima se u obzir i namena lučkog područja ili akvatorije luke, kao i iznos planiranih ulaganja javnog i privatnog partnera, odnosno koncesionara i planiranog prometa po površinskoj ili dužinskoj meri na lučkom području.

## ***Naknada za korišćenje lučke drumske i železničke infrastrukture***

### ***Obveznik***

#### **Član 86.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje lučke drumske i železničke infrastrukture je drumski, odnosno železnički prevoznik koji prevozi teret koji se doprema, odnosno otprema iz luke, odnosno pristaništa.

### ***Osnovica***

#### **Član 87.**

Osnovica za obračun naknade za korišćenje lučke drumske i železničke infrastrukture je tona tereta koji se doprema, odnosno otprema iz luke, odnosno pristaništa.

### ***Visina naknada***

#### **Član 88.**

Metodologiju utvrđivanja visine i visinu naknada za korišćenje luka i pristaništa utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i regulatornog tela nadležnog za upravljanje lukama.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, visinu naknade za operativno korišćenje luke, odnosno pristaništa, obvezniku iz člana 84. ovog zakona, utvrđuje regulatorno telo za upravljanje lukama u postupku javnog prikupljanja ponuda u skladu sa zakonom koji uređuje plovidbu i luke na unutrašnjim vodama.

Strana i domaća plovila, strani i domaći lučki operateri i korisnici luke, odnosno pristaništa izjednačeni su u pogledu obaveze plaćanja i visine naknada za korišćenje luka i pristaništa.

### ***Izuzeci***

#### **Član 89.**

Izuzetno, ako su određeni delovi lučke infrastrukture za čije se korišćenje plaćaju naknade iz člana 75. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona, u svojini lučkog operatera koji je u procesu privatizacije, odnosno svojinske transformacije stekao pravo svojine na celini ili određenom delu lučke infrastrukture koja se nalazi na lučkom području luke, odnosno pristaništa, a što se utvrđuje na osnovu ugovora o privatizaciji ili odgovarajuće dokumentacije iz postupka kojim je sproveden proces svojinske transformacije i uvidom u zemljišne knjige, odnosno katastar nepokretnosti, lučki operater je dužan da plaća paušalnu naknadu koja se utvrđuje ugovorom između operatera i regulatornog tela nadležnog za upravljanje lukama i koja ne može da bude manja od 50% prihoda koji se ostvare naplatom naknada iz člana 75. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona u toj luci, odnosno pristaništu.

Odredbe stava 1. ovog člana ne primenjuju se na lučke operatere koji su ugovore o privatizaciji, kojima se stiče pravo svojine na delovima lučke infrastrukture, zaključili posle 4. juna 2003. godine.

Lučki operater iz stava 1. ovog člana ne plaća naknadu iz člana 75. tačka 5) ovog zakona.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 90.**

Obavezu plaćanja naknada iz člana 75. ovog zakona utvrđuje regulatorno telo nadležno za upravljanje lukama.

### **Oslobođenja od plaćanja**

#### **Član 91.**

Od obaveze plaćanja naknada za korišćenje luka i pristaništa oslobođena su domaća javna plovila.

Od obaveze plaćanja naknada za korišćenje luka i pristaništa oslobođena su i:

- 1) plovila koja borave u luci, odnosno pristaništu usled više sile, dok ona traje;
- 2) plovila koja borave u luci, odnosno pristaništu radi iskrcavanja brodolomaca ili umrlih lica i njihovih pratilaca;
- 3) plovila koja borave u luci, odnosno pristaništu radi lekarske pomoći članovima posade ili putnicima;
- 4) plovila koja borave u luci, odnosno pristaništu radi gašenja požara;
- 5) plovila ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove koja borave u luci, odnosno pristaništu radi obavljanja službenih zadataka.

Viša sila iz stava 2. tačka 1) ne obuhvata pojavu leda na unutrašnjim vodnim putevima koja prouzrokuje sklanjanje broda u luku kao zimsko sklonište.

### **Naknade za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu**

#### **Član 92.**

Naknade za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu, u smislu ovog zakona su:

- 1) naknada za plovidbu državnim vodnim putem;
- 2) naknada za korišćenje brodske prevodnice na državnom vodnom putu;
- 3) naknada za korišćenje zimovnika na državnom vodnom putu.

### **Obveznik**

#### **Član 93.**

Obveznici plaćanja naknada iz člana 92. ovog zakona su korisnici državnih vodnih puteva.

### **Osnovica**

#### **Član 94.**

Osnovica za obračun naknade za korišćenje brodske prevodnice je dužina plovila, dok je osnovica naknada za plovidbu državnim javnim putem i korišćenje zimovnika nosivost plovila.

## ***Oslobođenja od plaćanja***

### **Član 95.**

Od obaveze plaćanja naknada iz člana 92. ovog zakona oslobođena su javna i ratna plovila.

## ***Visina naknada***

### **Član 96.**

Visinu naknada za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Visinu naknada za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu koji se nalazi na teritoriji autonomne pokrajine utvrđuje nadležni organ autonomne pokrajine.

## ***Utvrđivanje obaveze***

### **Član 97.**

Obavezu plaćanja naknada za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu, rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja.

Obavezu plaćanja naknada za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu, koji se nalazi na teritoriji autonomne pokrajine rešenjem utvrđuje nadležni organ autonomne pokrajine.

## **Naknade za korišćenje javnih puteva**

### **Član 98.**

Naknade za korišćenje javnih puteva, u smislu ovog zakona, su:

- 1) naknada za vanredni prevoz;
- 2) naknada za postavljanje reklamnih tabli, reklamnih panoa, uređaja za slikovno ili zvučno obaveštavanje ili oglašavanje na državnom putu, odnosno na drugom zemljištu koje koristi upravljač državnog puta, u skladu sa propisima;
- 3) posebna naknada za upotrebu državnog puta, njegovog dela ili putnog objekta (u daljem tekstu: putarina);
- 4) naknada za zakup delova zemljišnog pojasa javnog puta;
- 5) naknada za zakup drugog zemljišta koje koristi upravljač javnog puta;
- 6) naknada za postavljanje vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova i sl. na javnom putu;
- 7) naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa javnog puta;
- 8) naknada za upotrebu državnog puta za vozila registrovana u inostranstvu.

## **Obveznik**

### **Član 99.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje javnih puteva je korisnik javnog puta za namene iz člana 98. stav 1. ovog zakona.

## **Oslobođenja od plaćanja**

### **Član 100.**

Naknada iz člana 98. tačka 3) ovog zakona ne plaća se za motorna vozila:

- 1) policije;
- 2) Vojske Srbije;
- 3) hitne pomoći;
- 4) pod pratnjom (vozilima pod pratnjom smatraju se vozila kojima je dodeljena pratnja pripadnika policije ili vojne policije) i posebnim vozilima (vozilima snabdevenim uređajima za davanje svetlosnih i zvučnih znakova i to za vreme dok ti znakovi traju);
- 5) profesionalnih vatrogasnih jedinica, dobrovoljnih vatrogasnih društava i vatrogasnih jedinica pravnih lica koja imaju vatrogasnu službu organizovanu po propisima o zaštiti od požara;
- 6) osoba sa invaliditetom;
- 7) organizacija koje okupljaju osobe sa invaliditetom.

Naknada iz člana 98. tačka 3) ovog zakona ne plaća se, po odobrenju upravljača državnog puta, za motorna vozila:

- 1) republičke inspekcije za državne puteve i republičke inspekcije za drumski saobraćaj;
- 2) privrednih društava, preduzeća i drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju poslove održavanja i zaštite javnog puta za čije korišćenje se plaća putarina;
- 3) koja su u funkciji organizovanja i naplate putarine;
- 4) za prevoz lica i materijalnih dobara u okviru domaćih ili međunarodnih humanitarnih akcija.

Za vozila iz stava 2. tačka 4) ovog člana upravljač državnog puta izdaje dozvolu pojedinačnom vozilu za pojedinačnu vožnju.

## **Visina naknada**

### **Član 101.**

Visinu naknada za korišćenje državnih puteva utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Visinu naknada za korišćenje opštinskih puteva utvrđuje skupština jedinice lokalne samouprave na zajednički predlog organa jedinice lokalne samouprave nadležnog za finansije i organa nadležnog za puteve.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 102.**

Obavezu plaćanje naknade za korišćenje javnih puteva obvezniku utvrđuje upravljajući javnog puta.

Naplata naknada iz člana 98. stav 1. tač. 3) i 8) ovog zakona organizuje upravljajući državnog puta

### **Naknada za korišćenje javne železničke infrastrukture**

#### **Član 103.**

Naknada za korišćenje javne železničke infrastrukture plaća se upravljajući javne železničke infrastrukture koji je može propisati za:

1) minimalni paket usluga koji obuhvata upravljanje zahtevima za kapacitetom javne železničke infrastrukture, pravo da se koristi dodeljeni kapacitet, korišćenje pruga, skretnica i čvorova;

2) pristup prugom do službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja koji obuhvata pristup objektima za snabdevanje gorivom, putničkim stanicama, staničnim zgradama i drugim objektima, teretnim terminalima, ranžiranim stanicama, objektima za formiranje vozova, kolosecima za gariranje, kao i ostalim tehničkim objektima za održavanje;

3) pružanje usluga u službenim objektima, odnosno servisnim postrojenjima koje obuhvata korišćenje opreme za snabdevanje električnom energijom za vuču, korišćenje postrojenja za snabdevanje gorivom, korišćenje putničkih stanica, staničnih zgrada i drugih objekata, teretnih terminala, ranžiranih stanica, postrojenja za formiranje vozova, kolosečnih grupa za gariranje i za korišćenje drugih tehničkih postrojenja za održavanje.

### **Obveznik**

#### **Član 104.**

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje javne železničke infrastrukture je korisnik trase voza za namene iz člana 103. ovog zakona.

### **Visina naknade**

#### **Član 105.**

Metodologiju vrednovanja elemenata za određivanje visine naknade za korišćenje javne železničke infrastrukture utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Metodologija iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Visinu naknade za korišćenje javne železničke infrastrukture utvrđuje upravljajući javne železničke infrastrukture.

Vlada daje saglasnost na visinu naknade iz stava 3. ovog člana, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 106.**

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje železničke infrastrukture utvrđuje upravljač železničke infrastrukture.

Naplata naknada iz člana 103. ovog zakona organizuje upravljač javne železničke infrastrukture.

### **Naknade za zaštitu životne sredine**

#### **Član 107.**

Naknade za zaštitu životne sredine, u smislu ovog zakona, su:

- 1) naknada za korišćenje zaštićenog područja;
- 2) naknada za promet divlje flore i faune;
- 3) naknade za zagađivanje životne sredine;
- 4) naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine;
- 5) naknada za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada;
- 6) naknada sa stavljanje u promet hemikalija;
- 7) naknada za ambalažu ili upakovan proizvod.

### **Naknada za korišćenje zaštićenog područja**

#### **Član 108.**

Naknada za korišćenje zaštićenog područja plaća se upravljaču zaštićenog područja, koji je može propisati za:

- 1) obavljanje delatnosti u zaštićenom području;
- 2) korišćenje divlje flore i faune u zaštićenom području;
- 3) vikendice i druge nekomercijalne objekte za odmor u zaštićenom području;
- 4) vozila na motorni pogon u upotrebi na zaštićenom području;
- 5) turističke, rekreativne, sportske i druge manifestacije i aktivnosti, reklamne oznake, komercijalne filmske, foto i tonske zapise;
- 6) korišćenje usluga, uređenih terena, objekata i druge imovine upravljača i imena i znaka zaštićenog područja;
- 7) posetu zaštićenom području, njegovim delovima i objektima.

Obavljanje delatnosti iz stava 1. tačka 1) ovog člana mora biti dopušteno u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu prirode.

### **Obveznik**

#### **Član 109.**

Obveznik naknade za korišćenje zaštićenog područja je lice koje koristi zaštićeno područje na neki od načina iz člana 108. stav 1. ovog zakona, a za koje je upravljač zaštićenog područja propisao naknadu.

## ***Oslobođenja od plaćanja***

### **Član 110.**

Upravljač može propisati smanjenje ili oslobođenje od plaćanja naknade po jednom ili više osnova plaćanja naknade, a pre svega za:

- 1) stanovnike i stalno zaposlene, fizička lica koja obavljaju poslove ili vrše službene radnje u zaštićenom području, lica sa invaliditetom i posebnim potrebama, decu, penzionere i slično;
- 2) korisnike čije aktivnosti neposredno doprinose unapređenju stanja, prezentaciji i promociji vrednosti zaštićenog područja;
- 3) korisnike kod kojih su, usled elementarne nepogode ili drugih razloga, nastupile okolnosti koje bitno otežavaju uslove rada i poslovanja.

## ***Visina naknade***

### **Član 111.**

Vrstu delatnosti za koju se plaća naknada, merila i zajedničke elemente za utvrđivanje visine naknade za korišćenje zaštićenog područja, bliže uslove za umanjene ili oslobođenje od plaćanja, kao i najviše iznose i način obračuna i naplate naknada utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za prirodne resurse.

Visinu naknade za korišćenje zaštićenog dobra u skladu sa aktom Vlade iz stava 1. ovog člana utvrđuje upravljač zaštićenog područja.

Na akt upravljača kojim se utvrđuje visina, način obračuna i plaćanja naknade za korišćenje zaštićenog područja saglasnost daje Ministarstvo za nacionalni park i zaštićeno područje proglašeno aktom Vlade, a organ nadležan za poslove finansija autonomne pokrajine, odnosno organ nadležan za poslove finansija jedinice lokalne samouprave za zaštićeno područje proglašeno aktom nadležnog organa autonomne pokrajine, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa nadležnog za upravljanje zaštićenim područjem.

## ***Obaveza upravljača zaštićenog područja***

### **Član 112.**

Upravljač je dužan da sredstva ostvarena naplatom naknada za korišćenje zaštićenog područja vodi na posebnom računu i koristi za zaštitu, razvoj i unapređenje zaštićenog područja, odnosno za sprovođenje plana i programa upravljanja.

## ***Naknada za promet divlje flore i faune***

### **Član 113.**

Za vrste divlje flore i faune stavljene pod kontrolu korišćenja i prometa (u daljem tekstu: zaštićene vrste), u skladu sa propisima u oblasti zaštite životne sredine, plaća se naknada.



### **Obveznik**

#### **Član 114.**

Obveznik plaćanja naknade za promet divlje flore i faune je lice koje vrši promet zaštićenih vrsta.

### **Osnovica**

#### **Član 115.**

Osnovica za obračun naknade za promet zaštićenih vrsta je cena vrste divlje flore i faune.

Cene iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva, ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine i ministarstva nadležnog za trgovinu.

Akt kojim se utvrđuje cena iz stava 2. ovog člana Vlada donosi i objavljuje pre objavljivanja konkursa za izdavanje dozvola za sakupljanje i promet zaštićenih vrsta u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu životne sredine, a najkasnije do 30. novembra tekuće za narednu godinu.

### **Visina naknade**

#### **Član 116.**

Visina naknade za promet zaštićenih vrsta utvrđuje se primenom stope od 10% na osnovicu iz člana 115. ovog zakona.

### **Utvrđivanje obaveze**

#### **Član 117.**

Obavezu plaćanja naknade za promet zaštićenih vrsta obvezniku utvrđuje rešenjem ministar nadležan za zaštitu životne sredine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### **Naknada za zagađivanje životne sredine**

#### **Član 118.**

Naknada za zagađivanje životne sredine plaća se za emisije iz pojedinačnog izvora zagađivanja, odnosno proizvedenog ili odloženog otpada, materija štetnih po životnu sredinu koje nastaju obavljanjem proizvodnje, prometa ili bilo koje druge aktivnosti pravnih i fizičkih lica.

Kriterijumi za određivanje naknade iz stava 1. ovog člana su:

- 1) vrsta, količina ili osobine emisija iz pojedinog izvora;
- 2) vrsta, količina ili osobine emisija proizvedenog ili odloženog otpada;
- 3) sadržaj materija štetnih po životnu sredinu u sirovini, poluproizvodu i proizvodu.

## **Obveznik**

### **Član 119.**

Obveznik plaćanja naknade za zagađivanje životne sredine je svako lice koje uzrokuje zagađenje životne sredine emisijama, odnosno otpadom ili proizvodi, koristi ili stavlja u promet sirovine, poluproizvode ili proizvode koji sadrže materije štetne po životnu sredinu.

### ***Povraćaj, oslobođenje ili smanjenje naknade za zagađivanje životne sredine***

### **Član 120.**

Obveznik ima pravo na povraćaj već plaćene naknade za zagađivanje životne sredine, odnosno oslobođenje ili smanjenje plaćanja naknade, ako sredstva koristi za sprovođenje mera za prilagođavanje propisanim graničnim vrednostima ili sprovodi druge mere kojima doprinosi smanjenju zagađivanja životne sredine ispod nivoa utvrđenog propisima koji uređuju zaštitu životne sredine.

Vlada bliže utvrđuje merila i uslove za povraćaj, oslobođenje ili smanjenje plaćanja naknade, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

Ministar nadležan za zaštitu životne sredine odlučuje o pravu iz stava 1. ovog člana u skladu sa propisanim merilima i uslovima.

### ***Osnovice i visina naknada***

### **Član 121.**

Vlada bliže određuje vrstu zagađivanja, kriterijume za obračun naknade i obveznike, osnovicu i visinu naknade, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

### ***Utvrđivanje obaveze***

### **Član 122.**

Obavezu plaćanja naknade za zagađivanje životne sredine obvezniku utvrđuje ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### ***Naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine***

### **Član 123.**

Naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine je namenski porez koji može propisati jedinica lokalne samouprave.

Naknadu iz stava 1. ovog člana svojim aktom propisuje skupština jedinice lokalne samouprave.

Naknada iz stava 1. ovog člana propisuje se po osnovu:

1) korišćenja stambenih i poslovnih zgrada, stanova i poslovnih prostorija za stanovanje, odnosno obavljanje poslovne delatnosti, kao i za korišćenje zemljišta za obavljanje redovne delatnosti (u daljem tekstu: nepokretnost);

2) obavljanja određenih aktivnosti koje utiču na životnu sredinu, a koje određuje Vlada;

3) transporta nafte i naftnih derivata, kao i sirovina, proizvoda i poluproizvoda hemijskih i drugih opasnih materija iz industrije ili za industriju na teritoriji jedinice lokalne samouprave sa statusom ugrožene životne sredine na području od značaja za Republiku Srbiju.

Aktivnosti koje utiču na životnu sredinu iz stava 3. tačka 2) ovog člana i teritoriju sa statusom ugrožene životne sredine na području od značaja za Republiku Srbiju iz stava 3. tačka 3) ovog člana propisuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

Najviše iznose naknada iz stava 3. ovog člana i bliže kriterijume za njihovo utvrđivanje utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

Obveznici plaćanja naknade po osnovu iz stava 3. tačka 1) ovog člana su imaoći prava svojine na nepokretnosti, odnosno zakupci ako se nepokretnosti koriste po osnovu prava zakupa, a visina naknade se određuje prema površini nepokretnosti do iznosa koji ne može biti veći od iznosa propisanog na osnovu ovog zakona i plaća se mesečno.

Obveznici plaćanja naknade po osnovu iz stava 3. tačka 2) ovog člana su pravna lica i preduzetnici, koji obavljaju aktivnosti utvrđene aktom Vlade iz stava 4. ovog člana.

Obveznici plaćanja naknade iz stava 3. tačka 3) ovog člana su vlasnici teretnih vozila, odnosno pravna i fizička lica koja obavljaju transport nafte i naftnih derivata, kao i sirovina, proizvoda i poluproizvoda hemijskih i drugih opasnih materija iz industrije ili za industriju na teritoriji jedinice lokalne samouprave sa statusom ugrožene životne sredine na području od značaja za Republiku Srbiju.

Jedinica lokalne samouprave aktom iz stava 2. ovog člana utvrđuje visinu, rokove, obveznike, način plaćanja naknade i olakšice za određene kategorije obveznika plaćanja, a u skladu sa utvrđenim kriterijumima iz stava 5. ovog člana.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave je dužan da pribavi mišljenje Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine na predlog akta iz stava 2. ovog člana.

Prihode od naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine jedinica lokalne samouprave dužna je da koristi isključivo za kapitalne izdatke kojima se finansiraju ulaganja u poboljšanje ili unapređenje životne sredine na njenoj teritoriji.

Kapitalne izdatke iz stava 11. ovog člana i opis ulaganja jedinica lokalne samouprave dužna je da dostavi Ministarstvu do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

### ***Naknada za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada***

#### **Član 124.**

Naknada za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada plaća se za stavljanje u promet ovih proizvoda na teritoriji Republike Srbije.

Pod stavljanjem u promet proizvoda iz stava 1. ovog člana smatra se svaka isporuka ovih proizvoda iz proizvodnog pogona obveznika i uvoz ovih proizvoda.

## **Obveznik**

### **Član 125.**

Obveznik plaćanja naknade za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada je proizvođač i/ili uvoznik ovih proizvoda.

Obveznik iz stava 1. ovog člana dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o količini i vrsti proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada koje je proizveo, stavio u promet i uvezao i da godišnji izveštaj o količini i vrsti proizvoda koji su stavljeni u promet dostavlja ministarstvu nadležnom za zaštitu životne sredine.

## **Osnovice i visine naknada**

### **Član 126.**

Proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrazac dnevne evidencije o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda i obrazac godišnjeg izveštaja, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja, obveznike plaćanja naknade, kriterijume za obračun, visinu, dinamiku i način obračunavanja i plaćanja naknade utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

## **Utvrđivanje obaveze**

### **Član 127.**

Obavezu plaćanja naknade za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

## **Naknada za stavljanje u promet hemikalija**

### **Član 128.**

Nakanada za stavljanje u promet hemikalija plaća se za hemikalije proizvedene, odnosno uvezene na teritoriju Republike Srbije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju hemikalije.

## **Obveznik**

### **Član 129.**

Obveznik naknade za stavljanje u promet hemikalija je proizvođač, uvoznik ili dalji korisnik hemikalija koji je u skladu sa zakonom kojim se uređuju hemikalije obavezan da ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine podnese prijavu radi upisa hemikalija u Registar hemikalija, odnosno dostavlja podatke o hemikalijama stavljenim u promet na teritoriji Republike Srbije.

## **Visina i način obračuna i plaćanja naknade**

### **Član 130.**

Visinu naknade za stavljanje u promet hemikalija utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Visina naknade iz stava 1. ovog člana utvrđuje se naročito u zavisnosti od opasnih svojstava hemikalije.

Aktom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se i bliži kriterijumi za način obračunavanja i plaćanja naknade za stavljanje u promet hemikalija, kao i za umanjenje i način vraćanja više uplaćenog iznosa ove naknade.

### ***Utvrđivanje obaveze***

#### **Član 131.**

Obavezu plaćanja naknade za stavljanje u promet hemikalija rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### ***Naknada za ambalažu ili upakovan proizvod***

#### **Član 132.**

Naknada za ambalažu ili upakovan proizvod plaća se za proizvedenu i uvezenu ambalažu ili upakovan proizvod koji se prvi put stavlja u promet na teritoriji Republike Srbije.

Pod stavljanjem u promet ambalaže iz stava 1. ovog člana smatra se svaka isporuka iz proizvodnog pogona obveznika i uvoz ovih proizvoda.

### ***Obveznik***

#### **Član 133.**

Obveznik plaćanja naknade za ambalažu ili upakovan proizvod je isporučilac, kao pravno ili fizičko lice, koji stavlja u promet ambalažu ili upakovan proizvod, nezavisno od toga da li je to lice istovremeno i proizvođač, uvoznik, paker/punilac ili trgovac na veliko.

Obveznik plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana može na opratera ugovorom preneti obavazu upravljanja ambalažnim otpadom.

Ako je obveznik plaćanja naknade preneo obavezu upravljanja ambalažom na opratera koji nije ispunio nacionalne ciljeve iz stava 2. ovog člana, plaća 80% od utvrđene visine naknade.

### ***Osnovica i visina naknade***

#### **Član 134.**

Naknada za ambalažu ili upakovan proizvod obračunava se prema vrsti, količini, sastavu i nameni ambalaže, materijalu od kojeg je ambalaža izrađena, kao i u odnosu na postignute nacionalne ciljeve.

Nacionalni ciljevi upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom utvrđuju se Planom smanjenja ambalažnog otpada koji donosi Vlada na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine, za period od pet godina.

Visinu naknade za ambalažu ili upakovan proizvod, obrazac godišnjeg izveštaja, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja i kriterijume za obračun

plaćanja naknade, utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

### ***Utvrđivanje obaveze***

#### **Član 135.**

Obavezu plaćanja naknade za ambalažu ili upakovan proizvod rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

### ***Oslobođenje od plaćanja***

#### **Član 136.**

Obveznik ima pravo na oslobođenje plaćanja naknade za ambalažu ili upakovan proizvod ako:

- 1) ambalažu sa dugim vekom trajanja i povratnu ambalažu na koju se primenjuje kaucijski sistem;
- 2) izvezenu ambalažu ili upakovan proizvod, odnosno koji je predmet ponovnog uvoza, a za koji je već plaćena naknada po drugim propisima;
- 3) ambalažu ili upakovan proizvod uvezen u nekomercijalne svrhe ili koji je fizičko lice kupilo za sopstvene potrebe;
- 4) ambalažu ili upakovan proizvod koji se transportuje iz inostranstva u slobodne zone radi skladištenja ili ako se ne vrši njegovo prepakivanje;
- 5) proizveden, uvezen ili izvezen ambalažni materijal koji služi za dalju proizvodnju ambalaže.

Vlada bliže utvrđuje merila i uslove za oslobođenje plaćanja naknade, na predlog Ministarstva i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

Oslobođenje od plaćanja naknade za ambalažu ili upakovan proizvod obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

Na rešenje iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Rešenje Ministarstva iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

## **III. NAČIN UTVRĐIVANJA VISINE NAKNADA, ROKOVI I KONTROLA PLAĆANJA I PRIPADNOST PRIHODA**

### ***Način utvrđivanja visine naknada***

#### **Član 137.**

Visine naknada, odnosno osnovica za obračun naknada koje u skladu sa ovim zakonom utvrđuje Vlada, utvrđuju se i objavljuju u „Službenom glasniku Republike Srbije” najkasnije do 30. septembra tekuće godine za narednu godinu i ne mogu se povećavati tokom godine za tu godinu.

Ako Vlada do isteka roka iz stava 1. ovog člana ne utvrdi i ne objavi visinu naknada, odnosno osnovicu za obračun naknada u narednoj godini, primenjivaće se njihova visina utvrđena za tekuću godinu.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako je aktom o utvrđivanju visine naknada, odnosno osnovice za obračun naknada predviđeno usklađivanje njihove visine sa kretanjem potrošačkih cena, u narednoj godini primenjivaće se usklađeni iznosi naknada, odnosno osnovica za obračun naknada.

Usklađeni iznosi naknada, odnosno osnovica za naknade za narednu godinu dobijaju se primenom indeksa rasta potrošačkih cena u periodu od 30. septembra prethodne do 30. septembra tekuće godine, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike, na iznos naknade, odnosno osnovice za naknadu u tekućoj godini.

Usklađene iznose iz stava 4. ovog člana objavljuje organ nadležan za utvrđivanje naknada, najkasnije do 31. oktobra tekuće za narednu godinu.

### ***Rokovi plaćanja obaveze za naknade***

#### **Član 138.**

Rokovi plaćanja obaveze za naknade uređuju se aktom kojim se utvrđuje obaveza plaćanja naknade, osim ako je način i rok plaćanja utvrđen ovim zakonom.

Aktom iz stava 1. ovog člana može se urediti da se naknada plaća mesečno ili tromesečno, pri čemu obaveza plaćanja naknade ne može dospeti pre otpočinjanja korišćenja javnog dobra.

Obveznik ne može otpočeti korišćenje javnog dobra pre prijema rešenja o utvrđivanju obaveze za plaćanje naknade iz stava 1. ovog člana ako je ovim zakonom propisano da se obaveza utvrđuje rešenjem.

Akt iz stava 1. ovog člana nadležni organ donosi u roku od 30 dana od dana izdavanja saglasnosti obvezniku u skladu sa zakonom koji uređuje korišćenje javnog dobra za koje se izdaje saglasnost, osim ako je drugačije utvrđeno ovim zakonom.

Na nedonošenje rešenja u roku iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

### ***Nadležnost za kontrolu i prinudnu naplatu naknada***

#### **Član 139.**

Kontrolu izvršavanja obaveza za naknade utvrđene rešenjem republičkih i pokrajinskih organa sprovodi teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Poreske uprave Republike Srbije, a za naknade utvrđene rešenjem organa jedinice lokalne samouprave, organ jedinice lokalne samouprave nadležan za kontrolu i naplatu javnih prihoda, osim ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.

Organ nadležan za donošenje rešenja dužan je da u roku od pet dana od dana kada rešenje postane izvršno, elektronskim putem isto dostavi centrali Poreske uprave Republike Srbije, odnosno nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

U pogledu kontrole plaćanja, prinudne naplate naknada, zastarelosti, naplate kamate i drugih pitanja naplate tih naknada koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se propisi kojim se uređuju poreski postupak i poreska administracija.

***Rokovi plaćanja, nadležnost za kontrolu i prinudnu naplatu naknada koje naplaćuju regulatorna tela***

**Član 140.**

Izuzetno od čl. 137. i 138. ovog zakona rokove plaćanja, kontrolu i prinudnu naplatu naknada, koje svojim aktom utvrđuje regulatorno telo, uređuje, odnosno vrši to regulatorno telo, nakon sprovednog upravnog postupka, a na način propisan posebnim zakonom kojim je to regulatorno telo osnovano.

***Pripadnost prihoda od naknada za korišćenje javnih dobara***

**Član 141.**

Sredstva ostvarena od naknada za korišćenje javnih dobara pripadaju:

- 1) budžetu Republike Srbije, ako se obaveza plaćanja naknade utvrđuje rešenjem nadležnog ministarstva;
- 2) budžetu autonomne pokrajine, ako se obaveza plaćanja naknade utvrđuje rešenjem nadležnog organa autonomne pokrajine;
- 3) budžetu jedinice lokalne samouprave, ako se obaveza plaćanja naknade utvrđuje rešenjem nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Izuzetno od stava 1. ovog člana:

- 1) prihodi od naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta u visini od 50% pripadaju budžetu Republike Srbije, a u visini od 50% budžetu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi obradivo poljoprivredno zemljište čija se namena menja;
- 2) prihodi od naknade za promenu namene šuma u visini od 50% pripadaju budžetu Republike Srbije, odnosno budžetu autonomne pokrajine, ako su naplaćeni za promenu namene šuma na teritoriji autonomne pokrajine, a u visini od 50% budžetu jedinice lokalne samouprave na čijoj;
- 3) prihodi od naknade za korišćenje šuma u visini od 50% pripadaju budžetu Republike Srbije, odnosno budžetu autonomne pokrajine, ako su naplaćeni za korišćenje šuma na teritoriji autonomne pokrajine, a u visini od 50% budžetu jedinice lokalne samouprave;
- 4) prihodi od naknade za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači u visini od 50% pripadaju budžetu Republike Srbije, odnosno budžetu autonomne pokrajine, ako su naplaćeni na teritoriji autonomne pokrajine, a u visini od 50% budžetu jedinice lokalne samouprave;
- 5) prihodi od naknade za odvodnjavanje od fizičkih lica na meliracionom području ili delu meliracionog područja koje se nalazi na teritoriji autonomne pokrajine pripadaju budžetu autonomne pokrajine;
- 6) prihodi od naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa u visini od 60% pripadaju budžetu Republike Srbije, a u visini od 40% pripadaju budžetu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se vrši eksploatacija, a ako se eksploatacija vrši na teritoriji autonomne pokrajine, prihodi od naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa, u visini od 50% pripadaju budžetu Republike Srbije, u visini od 40% budžetu jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji vrši eksploatacija, a u visini od 10% budžetu autonomne pokrajine;
- 7) prihodi ostvareni od naknada za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu koji se nalaze na teritoriji autonomne pokrajine prihod su budžeta autonomne pokrajine;



8) prihodi od naknada za korišćenje državnih puteva prihod su budžeta Republike Srbije, a prihodi od naknada za korišćenje opštinskih puteva i ulica prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalaze ti putevi i ulice;

9) prihodi od naknada za korišćenje javne železničke infrastrukture pripadaju upravljaju javne železničke infrastrukture;

10) prihodi od naknade za korišćenje zaštićenog područja pripadaju upravljaju tog područja;

11) prihodi od naknade za zagađivanje životne sredine u visini od 50% prihod su budžeta Republike Srbije, a u visini od 50% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi izvor zagađenja;

12) prihodi od naknade za zagađivanje životne sredine u područjima od posebnog interesa u visini 80% prihod su budžeta Republike Srbije, a u visini 20% prihod su jedinice lokalne samouprave;

***Pripadnost prihoda od naknada za korišćenje javnih dobara koje naplaćuju nezavisna regulatorna tela***

**Član 142.**

Prihodi ostvareni od naknada za korišćenje javnih dobara koja naplaćuju nezavisna regulatorna tela pripadaju tim telima do iznosa planiranih rashoda utvrđenih godišnjim finansijskim planom tog tela, a višak iznad tog iznosa, uključujući i sredstva koja nisu utrošena na planirane rashode, budžetu Republike Srbije.

Ako se do isteka kalendarske godine ne usvoji finansijski plan regulatornog tela za narednu kalendarsku godinu, sredstva iz stava 1. ovog člana u narednoj kalendarskoj godini pripadaju tim telima do iznosa planiranih rashoda utvrđenih finansijskim planom za prethodnu godinu, a do usvajanja finansijskog plana za tekuću kalendarsku godinu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, prihodi od naknade za korišćenje javnog radiodifuznog servisa pripadaju javnoj radiodifuznoj ustanovi Srbije, a prihodi ostvareni na teritoriji autonomne pokrajine u iznosu od 70% pripadaju javnoj radiodifuznoj ustanovi autonomne pokrajine.

Ako javna radiodifuzna ustanova iz stava 3. ovog člana ostvari prihod od naknade za korišćenje javnog radiodifuznog servisa veći od iznosa planiranih rashoda utvrđenih godišnjim finansijskim planom, višak iznad tog iznosa pripada budžetu Republike Srbije.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, prihodi ostvareni od naknada za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža iznad iznosa planiranih rashoda utvrđenih godišnjim finansijskim planom regulatornog tela, dele se između budžeta Republike Srbije i budžeta autonomne pokrajine tako da budžetu autonomne pokrajine pripada deo koji je srazmeran učešću prihoda ostvarenih od obveznika sa sedištem na teritorije autonomne pokrajine u ukupnim prihodima od ovih naknada.

***Uplata prihoda od naknada***

**Član 143.**

Naknade za korišćenje javnih dobara uplaćuju se na propisane uplatne račune javnih prihoda sa kojih ih Uprava za trezor Republike Srbije automatski usmerava na račune budžeta Republike, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, odnosno na račun regulatornog tela, a naknadu za korišćenje javnog

radiodifuznog servisa na račune javnih radiodifuznih servisa, u skladu sa ovim zakonom.

Uprava za trezor Republike Srbije dužna je da organima nadležnim za utvrđivanje obaveze plaćanja naknada za korišćenje javnih dobara omogući automatski elektronski uvid u dnevno stanje naplate naknada.

#### **IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

##### **Član 144.**

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe:

- 1) član 13. Zakona o banjama („Službeni glasnik RS”, br. 80/92 i 67/93 dr. zakon);
- 2) član 4. stav 2. i čl. 134.-137. Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 88/11);
- 3) član 31. i čl. 229.-232. Zakona o plovidbi i lukama na unutrašnjim vodama („Službeni glasnik RS”, broj 73/10);
- 4) član 16. stav 1. tačka 1) i čl. 17. - 26. Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik RS”, broj 101/05, 123/07, 101/11 i 93/12);
- 5) član 69. tačka 2) i član 70. Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS”, br. 36/2009, 88/2010 i 91/2010 - ispr.);
- 6) član 24. stav 1. tačka 2) i stav 2. i čl. 27. i 45. Zakona o komunalnim delatnostima („Službeni glasnik RS”, br. 88/11);
- 7) član 151. stav 1. tačka 3) i st. 2. i 3. tog člana, čl. 152. - 177, član 186. tač. 2) i 3), član 187. stav 4, član 189. tač. 2) i 3), član 190. stav 3, čl. 191. - 195. Zakona o vodama („Službeni glasnik RS”, br. 30/10 i 93/12);
- 8) član 26. i član 27. st. 1, 2. i 3. Zakona o železnici („Službeni glasnik RS”, broj 15/05).

Izuzetno od stava 1. ovog člana, odredbe propisa kojima se utvrđuje visina i način plaćanja naknada primenjivaće se do donošenja akta iz člana 145. ovog zakona.

##### **Član 145.**

Visinu naknada Vlada će utvrditi u roku od 6 meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

##### **Član 146.**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se od 1. januara 2014. godine, izuzev odredbi čl. 127.-135. i čl. 141.-143. ovog zakona koje će se primenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakona.

## **O B R A Z L O Ž E N J E**

### **I. USTAVNI OSNOV**

Ustavni osnov za donošenje Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara sadržan je u članu 97. tačka 15. Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 89/06), kojim se utvrđuje da Republika Srbija između ostalog, uređuje i obezbeđuje finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije.

### **II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE**

Razlozi zbog kojih se predlaže donošenje Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara ogledaju se u sve većoj potrebi unapređenja transparentnosti sistema javnih prihoda, obezbeđenja predvidivosti troškova poslovanja privredi i optimalnog korišćenja javnih dobara, povećanju prihoda uvođenja naknadajasnog raspodelom nadležnosti za njihovu kontrolu i naplatu, kao i grupisanjem naknada u cilju onemogućavanja koje nisu povezane sa korišćenjem određenog dobra.

Neophodno je uspostaviti jasna pravila u sistemu javnih prihoda, gde:

- porez podrazumeva opštu obavezu bez neposredne protivčinidbe,
- naknada podrazumeva plaćanje za korišćenje javnog dobra,
- taksa podrazumeva plaćanje za pruženu javnu uslugu.

Predložena rešenja imaju, između ostalog, za cilj uvođenje predvidljivosti troškova i ravnopravnost uslova poslovanja, i to uvođenjem naknada samo jednim zakonom i definisanjem pravila i rokova za utvrđivanje visine naknada.

Predloženim zakonom uvode se pojmovi kao sto su: naknada za korišćenje javnih dobara (javni prihod koji se naplaćuje od fizičkog ili pravnog lica za korišćenje određenog javnog dobara), obveznik plaćanja naknade (lice koje koristi dobro), korišćenje javnog dobra (pri čemu obveznik neposredno koristi javno dobro ili obveznik svojim činjenjem ili nečinjenjem neposredno utiče na raspoloživost, kvalitet ili neku drugu osobinu javnog dobra), osnovica (po pravilu jedinična količina ili vrednost dobra koje se koristi), način utvrđivanja visine naknada, kao i kome pripadaju prihodi ostvareni od naknada.

Predloženim zakonom, definišu se: naknade za promenu namene poljoprivrednog zemljišta; naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta; naknada za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači; naknade za vode; naknada za korišćenje prirodnog lekovitog faktora; naknade za geološka istraživanja; naknade za korišćenje mineralnih resursa, resursa podzemnih voda, geotermalnih i drugih geoloških resursa i rezervi mineralnih sirovina; naknade za korišćenje radiodifuznog prostora; naknade za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža; naknade u vazдушnom saobraćaju; naknade za korišćenje luka i pristaništa; naknade za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu; naknade za korišćenje javnih puteva; naknada za korišćenje javne železničke infrastrukture; naknade za zaštitu životne sredine.

U odnosu na postojeći sistem određivanja naknada, predloženim rešenjima bi se postigla optimalnija naplata i povećali prihodi budžeta, a naročito zbog uvođenja pravila za utvrđivanje i izmenu visine naknada koje se određuju na zajednički predlog ministarstva naležnog za finansije i nadležnog resornog ministarstva, kao i putem izmena do svakog 30. septembra tekuće za narednu godinu, i predviđanjem roka za usklađivanje sa inflacijom svakog 31. oktobra tekuće za narednu godinu.

Pored navedenog, predviđeno je pravo na žalbu ministarstvu nadležnom za poslove finansije na iznos naknade utvrđene rešenjem, kao i na nedonošenje rešenja u zakonom propisanom roku.

Najzad, predviđeno je da kontrolu i prinudnu naplatu vrši poreska uprava, osim za naknade koje utvrđuju nezavisna regulatorna tela.

### **III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA**

**U članu 1.** definisan je predmet zakona kojim je predviđeno da zakon uređuju naknade za korišćenje javnih dobara i naknade koje naplaćuju regulatorna tela, obveznika plaćanja naknade, osnovicu i način utvrđivanja visine naknada, raspodelu prihoda ostvarenih od naknada, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje i plaćanje naknada.

**U članu 2.** uređene su definicije i pojmovi korišćeni u zakonu.

**U članu 3.** definisano je da se naknade za korišćenje javnih dobara mogu uvoditi samo ovim zakonom. .

**U članu 4.** pobrojane su vrste naknada koje se uvode ovim zakonom i to: naknade za promenu namene poljoprivrednog zemljišta; naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta; naknada za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači; naknade za vode;

naknada za korišćenje prirodnog lekovitog faktora; naknade za geološka istraživanja; naknade za korišćenje mineralnih resursa, resursa podzemnih voda, geotermalnih i drugih geoloških resursa i rezervi mineralnih sirovina; naknade za korišćenje radiodifuznog prostora; naknade za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža; naknade u vazдушnom saobraćaju; naknade za korišćenje luka i pristaništa; naknade za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu; naknade za korišćenje javnih puteva; naknada za korišćenje javne železničke infrastrukture; naknade za zaštitu životne sredine.

**U članu 5.** utvrđeno je da je naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta u smislu ovog zakona: naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme; naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme.

**U članu 6.** određen je obveznik plaćanja naknada za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta.

**U članu 7.** određena je osnovica za obračun naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta i to kao tržišna vrednost obradivog poljoprivrednog zemljišta čija se namena menja.

**U članu 8.** određena je visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme i to primenom stope od 50% od tržišne vrednosti zemljišta čija se namena menja.

**U članu 9.** definisano je da obavezu plaćanja, kao i visinu naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na neodređeno vreme utvrđuje rešenjem opštinska, odnosno gradska uprava, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika zemljišta ili po nalogu poljoprivrednog inspektora. Ovim članom, definisano je i koji dokumenti se podnose u postupku utvrđivanja plaćanja predmetne naknade.

**U članu 10.** određuje se da se na visinu naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme primenjuje stopa od 5% na osnovicu iz člana 7. ovog zakona, a da se izuzetno, visina naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme koju plaća obveznik

iz člana 6. stav 2. ovog zakona utvrđuje se primenom stope od 2% na osnovicu iz člana 7. ovog zakona.

**U članu 11.** uređuje se da obavezu plaćanja, kao i visinu naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta na određeno vreme rešenjem utvrđuje opštinska, odnosno gradska uprava, na zahtev vlasnika, odnosno korisnika zemljišta ili po nalogu poljoprivrednog inspektora.

**U članu 12.** predviđeni su izuzeci od obaveze plaćanja naknade za promenu namene obradivog poljoprivrednog zemljišta.

**U članu 13.** uređene su naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta, i to kao naknada za promenu namene šuma i naknada za korišćenje šuma.

**U članu 14. do 17.** uređuje se naknada za promenu namene šuma i šumskog zemljišta, uključujući obveznika naknade, osnovice, visine naknade, kao i postupka određivanja naknade.

**U članu 18. do 22.** uređuje se naknada za korišćenje šuma, uključujući obveznika naknade, osnovice, visine naknade, kao i postupka određivanja naknade za pravna i za fizička lica.

**U članu 23. do 26.** uređuje se naknada za korišćenje lovostajem zaštićenih vrsta divljači, uključujući obveznika naknade, osnovice, visine naknade, kao i postupka određivanja naknade.

**U članu 27. do 28.** uređuje se naknada za vode kao: naknada za korišćenje vodnog dobra; naknada za ispuštenu vodu; naknada za zagađivanje voda; naknada za odvodnjavanje; naknada za korišćenje vodnih objekata i sistema.

Referentna cena vode utvrđuje se na osnovu operativnih troškova snabdevanja vodom za piće sistemom javnog vodovoda i operativnih troškova sakupljanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda sistemom javne kanalizacije, kao i troškova održavanja i amortizacije vodnih objekata za snabdevanje vodom za piće i sanitarno-higijenske potrebe i vodnih objekata za sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda i zaštitu voda u smislu zakona koji uređuje vode. Vlada utvrđuje metodologiju, kriterijume i referentnu cenu vode.

**U članu 29. do 33.** određuje se naknada za korišćenje vodnog dobra. Obveznik plaćanja naknade za korišćenje vodnog dobra je korisnik voda i vodnog zemljišta u skladu sa zakonom koji uređuje vode. Naknade se ne plaćaju za opšte korišćenje voda u smislu zakona koji uređuje vode i korišćenje vodnog zemljišta za određene namene; Osnovice za obračun naknade propisane su u čl. 31, i to su: količina (m<sup>3</sup>) i kvalitet zahvaćene vode, prodana količina flaširane vode, površina (ha) poljoprivrednog zemljišta koja se navodnjava, gde ne postoji mogućnost merenja količine isporučene vode i sl.

Visinu naknade za korišćenje vodnog dobra utvrđuje Vlada. Obavezu plaćanja naknade obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ili organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove finansija.

**U članu 34. do 37.** uređuje se naknada za ispuštenu vodu, pri čemu je obveznik plaćanja naknade za ispuštenu vodu je lice koje ispušta otpadne vode u sopstvenu kanalizaciju, vodotok, kanal, jezero, akumulaciju i slično; vrši sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih i atmosferskih voda sistemom javne kanalizacije; proizvodi električnu energiju u termoelektranama sa otvorenim - protočnim sistemom za hlađenje.

Osnovica za obračun je količina (m<sup>3</sup>) ispuštene otpadne vode, osim ako nema merne uređaje za količinu ispuštene vode. Visinu naknade za ispuštenu vodu

utvrđuje Vlada, a obavezu plaćanja naknade za ispuštenu vodu obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine kada se naknada plaća za ispuštanje vode na teritoriji autonomne pokrajine.

**Članom 38.** utvrđeno je da zbir naknade za korišćenje vodnog dobra i naknade za ispuštenu vodu, ne može biti manji od 10% utvrđene referentne cene vode.

**U članu 40. do 42.** predviđena je naknada za zagađivanje voda, pri čemu je obveznik plaćanja naknade za zagađivanje voda fizičko ili pravno lice koje je vlasnik plovnog objekta; ispušta otpadne vode u sopstvenu kanalizaciju, vodotok, kanale, jezero, akumulaciju i slično; vrši sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih i atmosferskih voda sistemom javne kanalizacije; ispušta na poljoprivredno, građevinsko ili šumsko zemljište zagađujuće supstance koje na neposredan ili posredan način zagađuju vode; proizvodi, odnosno uvozi đubriva i hemijska sredstva za zaštitu bilja i uništavanje korova, kao i deterdžente na bazi fosfata.

Osnovica je nosivost i snaga motora, količina emisije zagađenja i proizvedena, odnosno uvezena količina đubriva i hemijskih sredstava;

Visinu naknade za zagađivanje voda utvrđuje Vlada, a obavezu plaćanja rešenjem utvrđuje nadležno ministarstvo osim za vlasnika plovnog objekta (organ nadležan za registraciju plovnog objekta).

**U članu 43.** definisano je da lice koje ispušta otpadne vode u sopstvenu kanalizaciju, vodotok, kanal, jezero, akumulaciju i slično plaća naknadu za ispuštenu vodu i naknadu za zagađivanje voda čija visina u zbiru ne može biti manja od cene prečišćavanja otpadnih voda do nivoa koji odgovara graničnim vrednostima emisije.

**U članu 44. do 48.** predviđena je naknada za odvodnjavanje, pri čemu je obveznik plaćanja naknade za odvodnjavanje je vlasnik, odnosno korisnik zemljišta, objekata, ili infrastrukture koje se nalazi na melioracionom području određenom u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode.

Naknada se ne plaća za poljoprivredno zemljište za koje se plaća naknada za korišćenje vode za navodnjavanje (ako je proglašena elementarna nepogoda, Vlada može doneti odluku za oslobađanje plaćanja naknade obveznika koji je korisnik ili vlasnik poljoprivrednog, šumskog i građevinskog zemljišta).

Osnovica za obračun je površina zemljišta; površina objekata saobraćajne infrastrukture i drugih dobara u opštoj upotrebi; površina građevinskog zemljišta pod stambenim i poslovnim objektima.

Obavezu plaćanja naknade obvezniku - pravnom licu rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, a obvezniku - fizičkom licu rešenjem utvrđuje Poreska uprava Republike Srbije, a visinu utvrđuje Vlada.

**U članu 49. do 52.** predviđena je naknada za korišćenje vodnih objekata i sistema, pri čemu je obveznik plaćanja naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema je lice koje koristi vodne objekte i sisteme u javnoj svojini. Osnovica za obračun naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini, i to: za navodnjavanje, snabdevanje vodom industrije, ribnjaka i drugih korisnika, za odvođenje otpadnih voda iz industrijskih i drugih objekata i za plovidbu kanalima, nosivost i snaga plovnog objekta.

Visinu naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini utvrđuje Vlada u zavisnosti od kvaliteta i načina odvođenja otpadnih voda.

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje vodnih objekata i sistema u javnoj svojini obvezniku rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine ako se vodni objekti i sistemi nalaze na teritoriji autonomne pokrajine.

**U članu 53. do 56.** predviđena je naknada za korišćenje prirodnog lekovitog faktora, pri čemu je definisano da je obveznik plaćanja naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora je lice koje je u skladu sa zakonom koji uređuje banje dobilo pravo da koristi prirodni lekoviti faktor u banji (termalna i mineralna voda, gas i lekovito blato). Osnovica za obračun naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora je količina (m<sup>3</sup>) iskorišćenog prirodnog lekovitog faktora. Visinu naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora utvrđuje Vlada posebno za svako područje koje je u skladu sa zakonom koji uređuje banje utvrđeno kao banja, a naknada se umanjuje za 50% ako je korisnik prirodnog lekovitog faktora javna zdravstvena ustanova. Obavezu plaćanja naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora obvezniku rešenjem utvrđuje organ jedinice lokalne samouprave nadležan za finansije.

**U članu 57. do 71.** predviđene su naknade za geološka istraživanja (naknada za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja, naknada za primenjena geološka istraživanja i naknada za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa).

Predviđeno je da je obveznik plaćanja naknade za korišćenje podataka i dokumentacije osnovnih geoloških istraživanja je korisnik podataka i dokumentacije a visina naknade iznosi 5% vrednosti osnovice (valorizovana stvarna vrednost izvedenih istraživanja na određenom istražnom prostoru).

Obveznik plaćanja naknade za primenjena geološka istraživanja je lice kome je nadležni organ odobrio izvođenje geoloških istraživanja mineralnih i drugih geoloških resursa i plaća se po kvadratnom kilometru istražnog prostora, a visinu utvrđuje Vlada.

Obveznik plaćanja naknade za korišćenje mineralnih sirovina i geotermalnih resursa je lice kojem je u skladu sa zakonom koji uređuje rudarstvo odobreno korišćenje mineralnih sirovina i plaća se prema količini izvađene, odnosno zahvaćene mineralne sirovine i Visinu naknade utvrđuje Vlada.

Za uzorke mineralnih sirovina koji se koriste za tehničko-tehnološka ispitivanja u industrijskim uslovima ne plaća se naknada za korišćenje mineralnih sirovina

**U članu 72. i 73.** definisane su naknade za korišćenje radiodifuznog prostora i naknade za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža.

Naknade za korišćenje radiodifuznog prostora su: naknada za emitovanje programa; naknada za javni radiodifuzni servis.

Naknade za korišćenje elektronskih komunikacionih mreža u smislu ovog zakona su naknada za korišćenje numeracije; naknada za korišćenje radio-frekvencija; naknada za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija.

Obveznici plaćanja naknada, osnovica i način utvrđivanja visine naknade, plaćanje, raspodela i namena ostvarenih prihoda, utvrđuju se zakonom kojim se uređuje radiodifuzija i ne mogu se uvoditi druge naknade.

**U članu 74.** uređene su naknade u vazдушnom saobraćaju. Naknade u vazдушnom saobraćaju u smislu ovog zakona su: 1) naknada za unapređenje vazдушnog saobraćaja koju plaćaju svi putnici u javnom avio-prevozu u odlasku, posredstvom operatera aerodroma; 2) naknade za unapređenje vazдушnog

saobraćaja koju plaćaju korisnici vazduhoplova po toni prevezene pošte i robe u avio-prevozu u odlasku, posredstvom operatera aerodroma.

Obveznici plaćanja naknada, osnovica i način utvrđivanja visine naknade, njihovo plaćanje, raspodela i namena ostvarenih prihoda, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje i naplatu ovih naknada, utvrđuju se zakonom kojim se uređuje vazdušni saobraćaj i propisima donetim na osnovu tog zakona i ne mogu se uvoditi druge naknade izuzev naknada ovih naknada i naknada utvrđenih međunarodnim sporazumima.

**U članu 75. do 91.** uređena su pitanja koja se odnose na naknade za korišćenje luka i pristaništa.

Naknade za korišćenje luka i pristaništa u smislu ovog zakona su:

1) naknada za upotrebu obale - obveznik plaćanja naknade je primalac ili krcatelj čiji se teret ukrcava ili iskrcava u luci, odnosno pristaništu, a u slučaju prevoza putnika, obveznik naknade za upotrebu obale je putnik. Osnovica za obračun je tona ukrcanog/iskrcanog tereta ili broj putnika koje je brod ovlašćen da prevozi.

2) naknada za pristajanje - obveznik plaćanja naknade je plovilo koje koristi luku, odnosno pristanište u svrhu ukrcavanja ili iskrcavanja putnika ili tereta, a osnovica za obračun je dužni metar plovila, odnosno nosivost plovila, kao i vreme provedeno u luci na ukrcavanju / iskrcavanju tereta ili putnika.

3) Ležarina - obveznik plaćanja je plovilo koje koristi luku, odnosno pristanište, a osnovica za obračun je nosivost i vrsta plovila, kao i vreme provedeno u luci ili pristaništu.

4) naknada za navigacionu signalizaciju - obveznik plaćanja je plovilo koje uplovljava, odnosno isplovljava iz luke, odnosno pristaništa, a osnovica za obračun naknade je vrsta i nosivost plovila.

5) naknada za operativnu upotrebu luke, odnosno pristaništa - obveznik plaćanja naknade je lučki operater koji koristi luku, odnosno pristanište na osnovu odobrenja za obavljanje lučke delatnosti, izdatog od strane regulatornog tela nadležnog za upravljanje lukama. Osnovica za obračun naknade je tržišna vrednost lučkog zemljišta koje čini konkretno lučko područje na dan pokretanja postupka za javno prikupljanje ponuda od strane regulatornog tela za upravljanje lukama, uvećana za koeficijent koji se određuje prema položaju luke, odnosno pristaništa na mreži unutrašnjih vodnih puteva Republike Srbije i infrastrukturne povezanosti sa drugim vidovima transporta uzimajući u obzir namenu lučkog područja ili akvatorije luke

6) naknada za korišćenje lučke drumske i železničke infrastrukture, pri čemu je obveznik plaćanja naknade drumski, odnosno železnički prevoznik koji prevozi teret koji se doprema, odnosno otprema iz luke, odnosno pristaništa, osnovica je tona tereta koji se doprema, odnosno otprema iz luke, odnosno pristaništa.

Od obaveze plaćanja naknada za korišćenje luka i pristaništa oslobođena su domaća javna plovila i plovila koja borave u luci, odnosno pristaništu: usled više sile, dok ona traje; radi iskrcavanja brodolomaca ili umrlih lica i njihovih pratilaca; radi lekarske pomoći članovima posade ili putnicima; radi gašenja požara; plovila ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove koja borave u luci, odnosno pristaništu radi obavljanja službenih zadataka.

**U članu 92. do 97.** uređene su naknade za plovidbu i korišćenje objekata bezbednosti plovidbe na državnom vodnom putu.



Naknade za plovību i korišćenje objekata bezbednosti plovībde na državnom vodnom putu su: naknada za plovību državnim vodnim putem; naknada za korišćenje brodske prevodnice na državnom vodnom putu; naknada za korišćenje zimovnika na državnom vodnom putu.

Obveznici plaćanja naknada su korisnici državnih vodnih puteva. Od obaveze plaćanja naknada oslobođena su javna i ratna plovila.

Visinu naknada za plovību i korišćenje objekata bezbednosti plovībde na državnom vodnom putu utvrđuje Vlada, a za plovību i korišćenje objekata bezbednosti plovībde na državnom vodnom putu koji se nalazi na teritoriji autonomne pokrajine utvrđuje nadležni organ autonomne pokrajine.

Obavezu plaćanja naknade rešenjem utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja a za obavezu plaćanja naknada za plovību i korišćenje objekata bezbednosti plovībde na državnom vodnom putu, koji se nalazi na teritoriji autonomne pokrajine rešenjem utvrđuje nadležni organ autonomne pokrajine.

**U članu 98. do 102.** utvrđene su naknade za korišćenje javnih puteva, i to kao: naknada za vanredni prevoz; naknada za postavljanje reklamnih tabli, reklamnih panoa, uređaja za slikovno ili zvučno obaveštavanje ili oglašavanje na državnom putu, odnosno na drugom zemljištu koje koristi upravljač državnog puta, u skladu sa propisima; posebna naknada za upotrebu državnog puta, njegovog dela ili putnog objekta (u daljem tekstu: putarina); naknada za zakup delova zemljišnog pojasa javnog puta; naknada za zakup drugog zemljišta koje koristi upravljač javnog puta; naknada za postavljanje vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova i sl. na javnom putu; naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa javnog puta; naknada za upotrebu državnog puta za vozila registrovana u inostranstvu.

Ovim članovima uređuje se osnovica, oslobođenja, visina i utvrđivanje obaveze plaćanja naknade za korišćenje javnih puteva. Obveznik plaćanja naknade je korisnik javnog puta. Naknada se ne plaća za motorna vozila: policije; Vojske Srbije; hitne pomoći; pod pratnjom i posebnim vozilima; vatrogasne jedinice, osoba sa invaliditetom; organizacija koje okupljaju osobe sa invaliditetom, kao i po odobrenju upravljača državnog puta, za motorna vozila: republičke inspekcije za državne puteve i republičke inspekcije za drumski saobraćaj; privrednih društava, preduzeća i drugih pravnih lica, odnosno preduzetnika koji obavljaju poslove održavanja i zaštite javnog puta za čije korišćenje se plaća putarina; koja su u funkciji organizovanja i naplate putarine; za prevoz lica i materijalnih dobara u okviru domaćih ili međunarodnih humanitarnih akcija.

Obavezu plaćanja naknade za korišćenje javnih puteva obvezniku utvrđuje upravljač javnog puta, a visinu utvrđuje Vlada.

**U članu 103. do 106.** utvrđuje se naknada za korišćenje javne železničke infrastrukture, koja se plaća upravljaču javne železničke infrastrukture, koji je može propisati za minimalni paket usluga koji obuhvata upravljanje zahtevima za kapacitetom javne železničke infrastrukture, pristup prugom do službenih objekata i pružanje usluga u službenim objektima, odnosno servisnim postrojenjima. Obveznik plaćanja naknade za korišćenje javne železničke infrastrukture je korisnik trase voza. Vlada utvrđuje Metodologiju vrednovanja elemenata za određivanje visine naknade za korišćenje javne železničke infrastrukture.

Visinu naknade utvrđuje upravljač javne železničke infrastrukture uz saglasnost Vlade. Obavezu plaćanja naknade za korišćenje železničke infrastrukture utvrđuje upravljač železničke infrastrukture.

**U članu od 107. do 112.** utvrđuju se naknade za zaštitu životne sredine i naknade za korišćenje zaštićenog područja. Naknade za zaštitu životne sredine u smislu ovog zakona, su: naknada za korišćenje zaštićenog područja; naknada za promet divlje flore i faune; naknade za zagađivanje životne sredine; naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine; naknada za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada; naknada sa stavljanje u promet hemikalija; naknada za ambalažu ili upakovan proizvod.

Naknada za korišćenje zaštićenog područja plaća se upravljaču zaštićenog područja, koji je može propisati za: obavljanje delatnosti u zaštićenom području; korišćenje divlje flore i faune; nekomercijalne objekte za odmor; vozila na motorni pogon; turističke, rekreativne, sportske i druge manifestacije i aktivnosti, reklamne oznake, komercijalne filmske, foto i tonske zapise; korišćenje usluga i druge imovine upravljača i imena i znaka zaštićenog područja; posetu zaštićenom području.

Obveznik naknade je lice koje koristi zaštićeno područje. Visinu naknade, oslobođenja, najviše iznose, način obračuna i naplate naknada utvrđuje Vlada.

Sredstva ostvarena naplatom naknada upravljač je dužan da koristi za zaštitu, razvoj i unapređenje zaštićenog područja, odnosno za sprovođenje plana i programa upravljanja.

**U članu 113. do 122.** uređuje se naknada za stavljanje pod kontrolu korišćenja i prometa divlje flore i faune i naknada za zagađivanje životne sredine.

Naknadu za vrste divlje flore i faune stavljene pod kontrolu korišćenja i prometa plaća lice koje vrši promet zaštićenih vrsta.

Visina naknade utvrđuje se primenom stope od 10% na osnovicu (osnovica je cena vrste divlje flore i faune koju utvrđuje Vlada pre objavljivanja konkursa za izdavanje dozvola za sakupljanje i promet zaštićenih vrsta) koju rešenjem utvrđuje ministar nadležan za zaštitu životne sredine. Naknadu za zagađivanje životne sredine plaća lice koje uzrokuje zagađivanje životne sredine emisijama iz pojedinačnog izvora zagađivanja, proizvedenim ili odloženim otpadom, materijama štetnim po životnu sredinu koje nastaju obavljanjem aktivnosti pravnih i fizičkih lica. Vlada utvrđuje vrstu zagađivanja, kriterijume za obračun naknade i obveznike, osnovicu i visinu naknade merila i uslove za povraćaj, oslobođenje ili smanjenje plaćanja naknade.

**U članu 123.** uređuje se naknada za zaštitu i unapređivanje životne sredine. Naknadu za zaštitu i unapređivanje životne sredine može propisati jedinica lokalne samouprave - aktom skupštine jedinice lokalne samouprave uz saglasnost Ministarstva nadležnog za finansije i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine.

Naknada se propisuje po osnovu: korišćenja nepokretnosti, obavljanja određenih aktivnosti koje utiču na životnu sredinu (koje određuje Vlada; transporta nafte i naftnih derivata, kao i sirovina, proizvoda i poluproizvoda hemijskih i drugih opasnih materija iz industrije ili za industriju na teritoriji jedinice lokalne samouprave sa statusom ugrožene životne sredine na području od značaja za Republiku Srbiju, kao i najviše iznose i kriterijume za njihovo utvrđivanje propisuje Vlada;

Prihode od naknade jedinica lokalne samouprave dužna je da koristi isključivo za kapitalne izdatke kojima se finansiraju ulaganja u poboljšanje ili unapređenje životne sredine na njenoj teritoriji.

**U članu 124. do 131.** utvrđuje se naknada za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada i naknada za stavljanje u promet hemikalija. Naknada za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada plaća se za stavljanje u promet ovih proizvoda na teritoriji Republike Srbije.

Obveznik plaćanja naknade je proizvođač i/ili uvoznik ovih proizvoda dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o količini i vrsti proizvoda koje je proizveo, stavio u promet i uvezao i da godišnji izveštaj o količini i vrsti proizvoda koji su stavljeni u promet dostavlja ministarstvu nadležnom za zaštitu životne sredine.

Nakanada za stavljanje u promet hemikalija plaća se za hemikalije proizvedene, odnosno uvezene na teritoriju Republike Srbije.

Obveznik naknade je proizvođač, uvoznik ili dalji korisnik hemikalija koji je obavezan da ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine podnese prijavu radi upisa hemikalija u Registar hemikalija, odnosno dostavlja podatke o hemikalijama stavljenim u promet na teritoriji Republike Srbije.

Obavezu plaćanja ovih naknada utvrđuje rešenjem ministarstvo nadležno za zaštitu životne sredine.

**U članu 131. do 136.** utvrđene su naknade za ambalažu ili upakovan proizvod, koje se plaćaju za proizvedenu i uvezenu ambalažu ili upakovan proizvod koji se prvi put stavlja u promet na teritoriji Republike Srbije i obračunava se prema vrsti, količini, sastavu i nameni ambalaže, materijalu od kojeg je ambalaža izrađena, kao i u odnosu na postignute nacionalne ciljeve. Nacionalni ciljevi utvrđuju se Planom smanjenja ambalažnog otpada koji donosi Vlada, kao i visinu naknade, obrazac godišnjeg izveštaja, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja i kriterijume za obračun plaćanja naknade. Obveznik plaćanja naknade je isporučilac koji stavlja u promet ambalažu ili upakovan proizvod, nezavisno od toga da li je to lice istovremeno i proizvođač, uvoznik, paker/punilac ili trgovac na veliko, a može ugovorom na opratera preneti obavazu upravljanja ambalažnim otpadom (ako oprater nije ispunio nacionalne plaća se 80% od utvrđene naknade). Obveznik ima pravo na oslobođenje plaćanja naknade - Vlada bliže utvrđuje merila i uslove za oslobođenje plaćanja naknade.

**U članu 137.** određuje se način utvrđivanja visine naknada, tako da se visina, odnosno osnovica za obračun naknada koje u skladu sa ovim zakonom utvrđuje Vlada, objavljuju u "Službenom glasniku RS" najkasnije do 30. septembra tekuće godine za narednu godinu i ne mogu se povećavati tokom godine. Aktom Vlade se može predvideti usklađivanje iznosa naknada, primenom indeksa rasta potrošačkih cena u periodu od 30. septembra prethodne do 30. septembra tekuće godine, prema podacima republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

**U članu 138.** uređeni su rokovi plaćanja obaveze za naknade, pri čemu se rokovi plaćanja obaveze za naknade uređuju aktom/rešenjem kojim se utvrđuje obaveza plaćanja naknade, i to: mesečno ili tromesečno (obaveza plaćanja ne može dospeti pre otpočinjanja korišćenja javnog dobra); obveznik ne može otpočeti korišćenje javnog dobra pre prijema rešenja o utvrđivanju obaveze za plaćanje naknade; akt/rešenje nadležni organ donosi u roku od 30 dana od dana izdavanja saglasnosti obvezniku (u skladu sa zakonom koji uređuje korišćenje javnog dobra); na rešenje i na nedonošenje rešenja u propisanom roku može se izjaviti žalba drugostepenom organu – Ministarstvu.

Rokove plaćanja, kontrolu i prinudnu naplatu naknada, koje svojim aktom utvrđuje regulatorno telo, vrši to regulatorno telo.

**U članu 139.** utvrđena je nadležnost za kontrolu i prinudnu naplatu naknada. Kontrolu izvršavanja obaveza utvrđene rešenjem republičkih i pokrajinskih organa sprovodi teritorijalno nadležna organizaciona jedinica Poreske uprave Republike Srbije, a za naknade utvrđene rešenjem organa jedinice lokalne samouprave, organ jedinice lokalne samouprave nadležan za kontrolu i naplatu javnih prihoda. U pogledu kontrole plaćanja, prinudne naplate naknada, zastarelosti, naplate kamate i drugih pitanja naplate tih naknada koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se

propisi kojim se uređuju poreski postupak i poreska administracija. Organ nadležan za donošenje rešenja dužan je da u roku od pet dana od dana kada rešenje postane izvršno, elektronskim putem isto dostavi centrali Poreske uprave Republike Srbije, odnosno nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

**U članu 140.** utvrđeni su rokovi plaćanja, nadležnost za kontrolu i prinudnu naplatu naknada koje naplaćuju regulatorna tela.

**U članu 141.** određeno je kome pripadaju prihodi od naknada za korišćenje javnih dobara. Sredstva pripadaju budžetu Republike Srbije, ako se obaveza plaćanja naknade utvrđuje rešenjem nadležnog ministarstva; budžetu autonomne pokrajine, ako se obaveza plaćanja naknade utvrđuje rešenjem nadležnog organa autonomne pokrajine; budžetu jedinice lokalne samouprave, ako se obaveza plaćanja naknade utvrđuje rešenjem nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

**U članu 142.** uređeni su prihoda od naknada za korišćenje javnih dobara koje naplaćuju nezavisna regulatorna tela.

**U članu 143.** uređena je uplata prihoda od naknada. Naknade za korišćenje javnih dobara uplaćuju se na propisane uplatne račune javnih prihoda sa kojih ih Uprava za trezor Republike Srbije automatski usmerava na račune budžeta Republike, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, odnosno na račun regulatornog tela, a naknadu za korišćenje javnog radiodifuznog servisa na račune javnih radiodifuznih servisa, u skladu sa ovim zakonom.

Uprava za trezor Republike Srbije dužna je da organima nadležnim za utvrđivanje obaveze plaćanja naknada za korišćenje javnih dobara omogućiti automatski elektronski uvid u dnevno stanje naplate naknada.

**U članu 144. do 146.** definisane su prelazne i završne odredbe, u kojima je između ostalog predviđeno da se pojedine odredbe zakona kojima se uređuju naknade brišu, kao i da će Vlada utvrditi visinu naknada u roku od 6 meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona. Predviđeno je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a da će biti primenjivan od 1. januara 2014. godine, izuzev odredbi čl. 127.-135. i čl. 141.-143. ovog zakona koje će se primenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakona.

#### **IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA**

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta.

#### **V. ANALIZA EFEKATA**

Pre izrade novog zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara detaljno su analizirani efekti važećih zakona kojima se uređuju naknade.

Radna grupa je započela svoj rad analizom postojećeg sistema i prihoda ostvarenih na osnovu važećih zakona. Neka od rešenja rezultat su daljih intenzivnih konsultacija i fokus grupa.

Novine u odnosu na postojeće rešenja:

Propisan rok za utvrđivanje i objavljivanje visine naknada, odnosno osnovice, do 30 septembra tekuće godine za narednu godinu.

Rešavanje po žalbi na rešenja o obavezi plaćanja naknade vrši ministarstvo nadležno za finansije.

Uvodi se pravo na žalbu na nedonošenje rešenja o obavezi plaćanja naknade

Kontrolu i prinudnu naplatu vrši poreska uprava (osim za naknade koje utvrđuje regulatorno telo).

Visinu naknade za korišćenje prirodnog lekovitog faktora utvrđuje Vlada (pripadnost 30% budžet Republike Srbije, a 70% budžetu jedinica lokalne samoprave), a u sadašnjem zakonu Narodna Skupština (100% budžetu jedinica lokalne samoprave – nije naplaćivana jer nije popisana visina naknade).

## **VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU**

Kako bi se u što kraćem roku otpočelo sa objedinjenim uređenjem i naplatom naknada za korišćenje javnih dobara, a imajući u vidu da je predviđeno da se zakon primenjuje od 01. januara 2014. godine i kako bi bez odlaganja otpočele pripremne radnje svih državnih organa za sprovođenje ovog zakona, neophodno je da se ovaj zakon donese po hitnom postupku, a u skladu sa Poslovníkom Narodne skupštine Republike Srbije, kako bi se sprečilo nastupanje štetnih posledica po budžetska sredstva i privredu zbog nedovoljno uređenog načina raspolaganja prirodnim bogatstvima i dobrima u opštoj upotrebi.